

TRANSCRIPT VAN DE VERGADERING COMMISSIE BESTUUR VAN GEMEENTE HAARLEM
d.d. 3 november 2022

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Oké, we gaan beginnen. Beste commissie bestuur, welkom. Hierbij open ik de vergadering van de commissie bestuur van 3 november 2022. Allemaal welkom, ook welkom aan wethouder Roduner. Ik heb een bericht van verhindering ontvangen van mijnheer Kuin van de SP, maar de SP is wel aanwezig, en de heer Smit van OPH komt later. Zijn er verder nog berichten van verhindering? Nee? Ja. Mijnheer Drost.

De heer Drost: Ja, dank u wel. De heer Van den Doel, GroenLinks die is ziek thuis.

De voorzitter: Oké. We wensen hem vanaf hier beterschap. Even kijken, dan hebben we nog mededelingen en dat is, u ziet hier naast me zitten wethouder Roduner. Wethouder Berkhout heeft hem verzocht om bij de agendapunten 11 en 12 aanwezig te zijn, omdat wethouder Berkhout op dit moment ook in commissie beheer aanwezig moet zijn voor het onderwerp parkeren. Dan gaan we ... Zijn er nog andere mededelingen? Nee.

2. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 2, het vaststellen van de agenda. We hebben geen insprekers bij het agendapunt 9 over de programmabegroting, dus dat agendapunt komt te vervallen. De vraag is, kan ik de agenda zo vaststellen zoals die nu voor u ligt? Ik zie geen opmerkingen, dus we stellen de agenda zo vast.

3. Mededelingen commissieleden en wethouder(s)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3, de mededelingen commissieleden en wethouders. Zijn er nog commissieleden met een mededeling? Ik kijk even rond. Nee. Dan ga ik even naar de wethouder, wethouder Roduner heeft twee mededelingen, heb ik begrepen.

Wethouder Roduner: Ja, dank u wel, voorzitter. Twee mededelingen over twee aandeelhoudersvergaderingen die zijn geweest, probeer ik vaak over terug te koppelen. Eerste was voor de Werkpas Holding. Werkpas Holding is een wat lege holding sinds de vorming van het nieuwe participatiebedrijf Spaarne Werkt. Daar zit nog in Werkdag en het Buurtbedrijf. We hebben eerder met elkaar besloten dat we dat graag willen vervreemden, dat we dat willen overdragen aan de nieuwe aanbieder van ons welzijnswerk Van Hier. Dat is een gesprek dat loopt tussen Werkpas Holding en Van Hier en dat gaat met name over onder welke voorwaarden wordt het overgenomen? Kan al het personeel mee? Krijgen alle cliënten gewoon weer een goede plek? Die gesprekken, die lopen voorspoedig, dus de verwachting en de intentie is er ook om er uit te komen, het liefst nog dit jaar, want dan hoeft de Werkpas ook niet een nieuwe begroting op te stellen. Als dat anders loopt dan informeer ik u, maar in principe zitten we nog steeds op de lijn om die vervreemding te laten slagen. Dat is het eerste punt. Het tweede punt is de aandeelhoudersvergadering Spaarnelanden. Belangrijkste daar wat besproken is, is, dat was een verzoek vanuit uw commissie ook, om een onderzoek te doen naar de bedrijfsvoering van Spaarnelanden en u hebt gezegd hier, dat willen we verbreed hebben, dus dat willen we niet alleen maar op, wat was het in eerste instantie, maar uiteindelijk op het hele bedrijf. Die onderzoeksopdracht is aangepast en dat gaan we op deze manier doen. Misschien wel goed om daar ook te melden dat er al in het kader van efficiency ook Zandvoort daaraan meedoet en die heeft er dus in 2013 een na-onderzoek van gemaakt. Dus vanuit Zandvoort is 2013 na-onderzoek dus het wordt door beide

aandeelhouders ook ondersteund. Dus dat is denk ik ten aanzien van Spaarnelanden denk ik het belangrijkste om hier te melden. Ik kom nog terug met het gewoontevorstel. Dus u krijgt er nog een nota van en volgens mij had u gevraagd om het hier nog te bespreken.

De voorzitter: Oké, wethouder, dank u wel.

4. Agenda komende vergadering(en), Jaarplanning en Actielijst

De voorzitter: Dan gaan wij verder naar agendapunt 4, de komende commissievergaderingen, de jaarplanning en de actielijst. Zijn er ... Er zijn op dit moment geen agenderingsverzoeken binnengekomen, dus dan kunnen we nu even kijken naar de jaarplanning en de actielijst. Zijn er vragen voor de wethouder hierover? Zijn er actiepunten voor de commissieleden die niet meer actueel zijn? Actiepartij.

De heer ...: Ik wil even een paar punten noemen, maar dan zonder mijn spreektijd. Het gaat over de acties die volgens mij eraf kunnen, maar dat lijkt me geen politieke discussie maar meer een technische.

De voorzitter: Technische. Nou, laten we afspreken dat u ze ook nog even doorgeeft en dat we ernaar kijken. Ja? Oké. Nog anderen die hier een opmerking over hebben? Nee.

5. Transcript commissie d.d. 6 oktober 2022 (alleen naar aanleiding van)

Ter advisering aan de raad

6. Raadsstuk Advies opvolging Duisenberg light aanbevelingen t.b.v. behandeling begroting 2023-2027 (FR+ college)

6.a Betreft College-reactie: afdoening Duisenberg light aanbevelingen jaarstukken 2018, 2019, 2020

De voorzitter: Dan gaan we verder naar agendapunt 6 en dat is een agendapunt ter advisering. We hebben deze vergadering vier agendapunten ter advisering. Dit is de eerste. Het gaat over de methode Duisenberg light en die wordt sinds 2019 door de raad gebruikt om zijn informatiepositie en de inhoudelijke kwaliteit van de controlerende taak te verbeteren. De rapporteurs van de Raad hebben aanbevelingen ter verbetering geformuleerd die door de raad zijn overgenomen met een raadsbesluit. Door het college is een voorstel gemaakt hoe de aanbevelingen worden opgevolgd en of er is aangegeven wat de status daarvan is. Wat gaan we hier bespreken? Waarom doen we dat? Doelstelling. De raad en de commissie bestuur wordt gevraagd de collegereactie te beoordelen samen met het advies in dit raadsstuk. In de bijlage bij dit raadsstuk is ter aanbeveling een procesmatig advies opgenomen naar aanleiding van de reactie van het college. Ik wil u verzoeken om het duidelijk aan te geven wanneer u afwijkt van het advies zoals dat verwoord is in de bijlage. Dus geeft u aan als u het er niet mee eens bent. Wie kan ik hiervoor in eerste termijn het woord geven? De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Ja, voorzitter. Ik kon me eigenlijk in alle voorstellen wel vinden van het college. Op een punt vraagt het college een standpunt van de commissie, dat gaat over een aanbeveling uit 2019, het gaat over de personeelslasten. Het college zegt, ja, de opmerkingen die vanuit de raad zijn gemaakt, die gaan buiten de scope van waar het om ging en vraagt, ja, de impasse doorbreken, wat wil de commissie nou eigenlijk? Nou, wat ik zou willen is dat het onderdeel personeelslasten in de jaarrekening meer inzicht gaat geven over de externe inhuur. De externe inhuur wordt als totaalbedrag aangegeven in de jaarrekening en de betekenis en het belang van de externe inhuur wordt in de huidige tijd ook steeds groter. Ik zou graag zien dat die tabel met

personeelslasten wat begroot is, wat gerealiseerd is, formatie bezetting, dat die wordt uitgebreid met externe inhuur op afdelingsniveau. Ik weet niet precies wat wel en niet mogelijk is, maar in ieder geval het bedrag en zo mogelijk ook de fte's, dat we meer inzicht krijgen tot op afdelingsniveau in de externe inhuur. Dat is de wens vanuit het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank voor dit overzicht. Wij als fractie volgen het advies aan de raad, dus dat verschilt iets ten aanzien van de advisering vanuit het college wat betreft de Duisenberg aanbevelingen. Wat betreft inderdaad dat bespreekpunt ten aanzien van de vaste inhuur of het vaste personeel en de externe inhuur, sluit ik me aan bij de woorden van de heer Klaver. We zien ook bij de berap dat de externe inhuur ook uit noodzaak natuurlijk enorm explosief is gestegen, ook in dit jaar. Het is voor ons echt niet duidelijk van in welk domein zit dat dan, welke taken worden hierbij dan belegd? Zijn die heel duur betaalde mensen of zitten er zestien mensen op één project. Het is onoverzichtelijk voor ons, dus ik zou daar toch graag, voor zover dat ook kan, in ieder geval op domeinniveau of op clusterniveau, hoe u dat ook wilt noemen, daar meer inzicht in willen krijgen. Ten aanzien van de kwaliteit van de stukken die ook aan de raad worden voorgelegd, op een gegeven moment wordt er ook aangegeven dat er een roadmap ICT aan de raad zou worden voorgelegd in de tweede helft van 2022 en dan moeten de rapporteurs zelf dus ook concluderen: dat is helemaal niet gebeurd. Dus ik zou ook eigenlijk wel een oproep willen doen over, klopt het nou wat er in de stukken staat die aan ons worden voorgelegd? Want het is wel heel vervelend om die check ook te moeten doen, want dat is gewoon niet hoe het hoort. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Dank u wel. Ja, dank voor het college voor dit stuk. Ik sluit me inderdaad aan bij de heer Klaver met de vraag over de externe inhuur en ook bij D66, de vragen die daar zijn gesteld ook of het allemaal klopt in de stukken. Heb ik nog een extra punt voor wat betreft van de indicatoren. De KPI's. We zullen de raadsbijeenkomst van november moeten afwachten wat er in de stukken staat. Hetzelfde geldt voor het sociaal jaarverslag light, het onderdeel wordt voor de jaarrekening 2022, dus we wachten nog even af, maar voor nu, voor dit stukje is het opgevolgd, maar die punten staan nog even in de wacht, als ik het goed lees.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb naar de stukken gekeken ook vanuit een blik als een van de rapporteurs voor de jaargang 2018 en 2020 en ik ben eigenlijk gewoon best blij, zal ik maar zeggen, dat we stapjes gezet hebben als gemeenteraad en er valt nog van alles over de begroting en hoe die is vormgegeven te zeggen. Dat zullen we bij het punt doen als de begroting aan de orde komt. Maar de wijze waarop er, zal maar zeggen, nu toch inzicht is gegeven aan alle doelen en alle prestaties die worden gedaan, dat is nu veel inzichtelijker gemaakt, daar gaan we met ze allen nog mee aan de slag in een indicatorenconferentie om nog beter vast te stellen, als gemeenteraad wat willen we nu meten. Dus daar zijn we heel blij mee. We hebben tot op een dieper niveau inzicht in de financiën van de gemeente, dat is ook heel erg fijn, dat hebben andere gemeenten ook niet allemaal. Dus dat is iets waar we blij mee zijn en bijvoorbeeld ook een splitsing van de beleidsvelden sport en onderwijs, daar heb ik met collega Klazes op aangedrongen, dat is inmiddels ook gerealiseerd. Dus wij zijn eigenlijk heel blij, glas halfvol, met de stappen die gezet worden en het glas half leeg, dat zal ik zo bij de begroting opdrinken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even rond, geen andere vragen. Dan ga ik naar de wethouder voor de beantwoording.

Wethouder Roduner: Nou, D66 heeft een terecht punt, dat punt, dat stuk had gewoon ... Dat hebben we in de aanbeveling gezegd dat dat voor de begroting bij u zal liggen, dat is niet gelukt. Ik begrijp dat vanuit wethouder De Raadt dat dat stuk dan inderdaad voor de kadernota naar u toekomt met in de eerste helft ook een uitwerking van een roadmap in een meerjarig uitvoeringsprogramma. Nou, dat is een heel verhaal, maar een terecht punt en vervelend, een beetje slordig inderdaad dat dat op deze manier is verlopen, maar fijn dat mensen daar scherp op zijn geweest. Nou ja, misschien een vraag aan u nog even, want dat punt over hoe gaan we om met de externe inhuur, hoe gaan we om met personeel op afdelingsniveau? Ja, wij zelf hebben gezegd, dat gaat inderdaad buiten de aanbeveling van de Duisenberg. Dus het punt wat blijft hangen zit ook buiten de aanbeveling van Duisenberg. Nou, ik hoor wel een aantal zeggen, we hebben behoefte aan inzicht. Misschien mijn vraag aan u is dan: vindt u dat dat onderdeel zou moeten zijn van de begrotingsstukken? We hebben best wel vaak discussie over de indicatoren, er moet minder, als ik de heer Klaver altijd hoor. Dus daar wilt u volgens mij de informatiewaarde of de rapportagewaarde van de begroting wat kleiner maken. Nu zegt u, hier moet het wat groter. Dat is de discussie die we best wel vaak in deze raad hebben, hoe groot moet de begroting zijn? Kijk, dat inzicht willen we u natuurlijk verschaffen en de vraag is alleen, doen we dat met een aparte brief waarin we u informeren over het personeel, de ontwikkelingen, de externe inhuur waren een aantal getallen en die wensen in die informatiebehoefte mee kunnen nemen of is dat iets waarvan we zeggen, nee, dat willen we zo belangrijk, daar moeten we structureel in de begrotingstukken verslag van doen? Dus dat zou mijn vraag aan u zijn en mijn aanbeveling zou zijn om te zeggen, laten we dat gewoon betrekken bij het personeelsbeleid en dat met een apart beleidsstuk in eerste instantie bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook in reactie eigenlijk op de vragen die ook nu aan ons worden voorgelegd. In een perfecte wereld zou je dat gewoon in je normale P&C cyclus moeten meenemen. Tegelijkertijd, voor mij, waar de vraag ook voor mij vandaan komt en dat kwam ook eigenlijk voort uit het verzoek van de Duisenberg aanbevelingen, van hoeveel geld gaat daar nou in om? Ik maak dan eigenlijk meteen de link naar uitvoeringskracht en realisatiekracht eigenlijk van de organisatie. Dus het behalen van doelen. Dus in die zin zou ik het logischer vinden om het bij de begroting te betrekken. Tegelijkertijd, ik wil gewoon dit gesprek voeren op een ordentelijke manier en ik wil daar gewoon meer inzicht in hebben. Dus als u zegt: vanuit het college is dit makkelijker te realiseren in een separaat beleidsstuk of in een brief en dat gaat dan aan u voorgelegd worden, kan ik me daar ook in vinden.

De voorzitter: De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Nou, ik kan me daar eigenlijk niet in vinden. Ik denk dat het goed is om een vast onderdeel te laten zijn, in ieder geval van de jaarrekening. Ik kan me voorstellen dat je in een begroting één bedrag begroot voor externe inhuur voor de hele gemeente, maar ik zou wel in de jaarrekening achteraf willen zien, waar is die 33 miljoen van afgelopen jaar geloof ik, zeg ik het goed? We komen er straks nog op terug. Waar is die 33 miljoen nou in gaan zitten? In welke afdelingen? Welke afdelingen doen nou expliciet een beroep of meer dan gemiddeld een beroep op externe inhuur? Dat inzicht zou ik wel graag achteraf periodiek willen hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, ik zit even te kijken, was u klaar met uw beantwoording? Of gaan we op dit punt even verder?

Wethouder Roduner: Nou, kijk, het is uw begroting, zeg ik altijd. Je hebt ook de raadsconferenties ook met u om aan te geven wat u belangrijk vindt. Dus u mag uiteindelijk kiezen. Ik kijk even naar de heer Jonker, is het eenvoudig om in het jaarverslag een uitsplitsing per domein of afdeling van de externe inhuur op te nemen, van het bedrag? Om daar meer inzicht in te verschaffen?

De heer Jonker: Ja, dat kan. Dat zou per domein kunnen. We kunnen ook zeggen, boven een bepaald bedrag. Er zijn ook afdelingen met iets kleins, dus dat is dan een variatie, maar technisch is het mogelijk om dat ...

Wethouder Roduner: Nou, technisch is dat in ieder geval mogelijk, dus dat kan een oplossing zijn.

De voorzitter: De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel. Toevallig had ik dit als onderwerp ook bij de berap wilde ik dat gaan inbrengen. Want ook toen ik keek naar die externe inhuur die daarin wordt vermeld, dan zie je dat eigenlijk de wijze waarop er begroot wordt, waarop die fte's begroot worden, eigenlijk, dat dat toch wel schrikbarend slecht is. Kijk, je kunt eigenlijk, als je naar de begroting kijkt, kun je gewoon niet goed zien waar bijvoorbeeld die stijging van die kosten van 19.6 naar 33 miljoen vandaan komt. Dat werd hier net ook gezegd, terwijl, en daarom is het zo belangrijk dat men die in die begroting en in die P&C cyclus terecht komt, het is wel een enorme kostenpost voor de begroting, ongeveer vijf procent. Wat ik heb gedaan is, want ik heb heel veel vrije tijd, voor de lol heb ik de begroting 2020 er eens bij gepakt om te kijken van wat is nou het verschil tussen de fte's toen en de fte's nu ...

De voorzitter: Mijnheer Van Kessel, ik ga u eventjes onderbreken, want volgens mij was het een reactie op de wethouder en dit lijkt meer op een termijn. U heeft net al gesproken als reactie. Dus ik wil eigenlijk even ...

De heer Van Kessel: Oké, nou, dan neem ik graag een tweede termijn zo meteen.

De voorzitter: Interruptie van Trots, mijnheer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: U heeft best een interessant betoog, kunt u dat misschien even kort samenvatten?

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil even terug naar de wethouder.

Wethouder Roduner: Mijn eerste termijn was al voorbij. Dus volgens mij, het kan technisch en het is, denk ik, uiteindelijk aan u hoe u die Duisenberg aanbeveling wilt afdoen. Als u zegt: we vinden dat dit opgenomen moet worden in de P&C cyclus, dan gaan we dat doen.

De voorzitter: Oké. De heer Van den Raadt, Trots.

De heer Van den Raadt: Eerste termijn. Om antwoord te geven op de vraag van de wethouder, kan ik me helemaal vinden in de uitleg van D66, behalve dan de laatste twee zinnen. Ik zou juist als Trots Haarlem het wel graag in de begroting terug willen zien en dan kunnen we nog als extra stap het in die rapporten voegen waar u het over heeft. Maar ik zou het graag in de begroting willen zien, want ik heb daarnet tijdens de heerlijke andijvieshotel met bal gehakt de ambtenaren leren kennen en het ging eigenlijk alleen maar over het inhuren van extra personeel door personeelstekorten. Dus dit is niet iets van dit jaar of tijdelijk, dit wordt natuurlijk alleen maar steeds erger, dus ik wil dit gewoon eigenlijk in de begroting terugzien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even maar nee, wilt u uw verhaal nog afmaken in tweede termijn?

De heer Klaver: Nee, ik ben tevreden met de toezegging van de wethouder, het gaat er natuurlijk om, hoe gaat het er uitzien, kunnen we daar mee uit de voeten? Maar dat zullen we dan beoordelen.

De voorzitter: De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Nee, daar wil ik me aansluiten, het voorstel zoals het er ligt, dat lijkt ons een prima voorstel. We horen dat het technisch kan, dus waarom niet.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, nog even ter bevestiging. Uiteraard ook het liefst gewoon natuurlijk in de reguliere P&C cyclus meegenomen, maar ik ben ook de rotste niet, dus ik wil altijd meedenken natuurlijk met de wethouder, maar goed, aangezien het technisch kan, dan heel fijn op deze manier.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel, voorzitter. In aanvulling van mijn interruptie van net zou ik graag nog willen toevoegen dat ik voor de lol eventjes in de begroting van 2020 gedoken ben om ook te kijken van, wat is nou de ontwikkeling in die personeels... die fte's die wij hier hebben? Dan zie je eigenlijk, zal ik maar zeggen, dat er een stijging in salariskosten is van 94 naar 113 miljoen. Dat is een stijging van 20 miljoen extra in vier jaar. Ik zie het op u laat inwerken, voorzitter, dat is behoorlijk veel, 20 miljoen in vier jaar. Maar dat zie je en haal je niet uit die begroting, die trend. Dus in aanvulling eigenlijk op het voorstel wat er ligt, zou ik ook willen vragen om in ieder geval ten aanzien van het personeelsoverzicht wat al in de begroting staat, dus om dat ook meerjarig erin te zetten. Wij zijn overigens, er zijn heel veel gemeenten die dat gewoon op die manier ook doen. Dus dit is niet een heel vreemd verzoek, maar om dus ook meerjarig die fte's te laten zien zodat wij trendmatig kunnen controleren en dus niet autoriseren, zeg ik ook maar tegen de concern controller die aanwezig is. Nou ja, goed, dan kunnen wij toch als gemeenteraad beter controleren wat daar aan het gebeuren is. Dus in aanvulling zal ik daar ook een vraag hebben en als dat in die zin toegezegd kan worden, hoeven we dat niet bij de begroting met een amendement in te dienen, maar ik ben altijd bereid om dat te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond, zijn er nog anderen? Wethouder nog een reactie?

Wethouder Roduner: Het gaat er natuurlijk uiteindelijk om wat hier in dit stuk staat wat vastgesteld wordt, dus ik denk dat het vooral ook even zoeken is van hoe verwoorden we de, wat ik in ieder geval als een breed gedragen wens vanuit de commissie in dat stuk, dus dat moet dan even worden aangepast.

De voorzitter: De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, ik vind het een beetje flauw, want de wethouder loopt heel leuk om het voorstel wat ik net toegelicht heb in. Mijn vraag was of hij dat kon toezeggen, of dat hij liever heeft dat ik dat bij de begroting voorstel. Het is dus dat hij dat personeelsoverzicht in de begroting en in het jaarverslag voortaan meerjarig weergegeven kan worden, zodat we ook de trends kunnen zien in de ontwikkeling van de fte's.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder.

Wethouder Roduner: Het is wel een beetje een ... We begonnen met een Duisenberg aanbeveling en we rekken hem wel steeds verder op. Ik kijk nog even, ik denk dat het wel technisch mogelijk zou moeten zijn om

daar een inschatting van te geven, maar het is niet het stuk wat voorligt. Het stuk wat voorligt, is het afdoen van een aantal Duisenberg aanbevelingen en ik vind het lastig dat we dan dat staande de vergaderingen oprekken. Volgens mij, als u zegt, dat vinden wij belangrijk met zijn allen, daar gaat het om. Het gaat er niet om wat ik vind of dat ik naar één fractie iets ga toezeggen, het is een aanbeveling van de raad en het is uw conclusie hoe u om wilt gaan met de aanbeveling van die raad. Dus het debat kunt u met mij voeren, maar het is ook vooral dat u samen tot een gedragen beeld komt van wat u wilt hebben in de begroting.

De voorzitter: De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik begrijp het antwoord van de wethouder wel. Om het inderdaad wat minder gecompliceerd te maken zou ik het verder dit punt hier dan bij laten en dan zal ik het later bij het volgende agendapunt zal ik het gewoon nog een keer, maar dan kort, inbrengen en wellicht gewoon als voorstel ook gewoon richting de raad brengen. Dat is misschien maar het makkelijkste. Dan weet de wethouder ook waar hij aan toe is.

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere reacties? Ik kijk even rond. Nee? Dan is nu het punt gekomen waarop we moeten vaststellen, hoe gaan we dit naar de raad brengen, dit stuk. Gaat het als hamerstuk, hamerstuk met stemverklaring of als bespreekpunt? Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Nog één verhelderende vraag dan voordat we het hier gaan vaststellen of in ieder geval naar de raad gaan brengen. Dan nemen we dus het stuk *as is* over plus de aanscherping op de ene aanbeveling, neem ik aan, zoals die hier is besproken en gevaagd?

De voorzitter: Ik kijk even, ja. Nog even de heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Dan ook nog een vraag daarover: klopt het dat dit stuk ook in de andere commissies wordt besproken en dat daar ook nog eventueel een toelichting kan komen? Of is dit alleen de enige commissie waar ... Want ik dacht zelfs, dat bij de D66 rapporteur dat daar nog over een van die punten wat vragen lagen. Maar als dat niet meer zo is, dan is hamerstuk wat mij betreft prima.

De voorzitter: Geen opmerkingen meer? Dan wil ik eventjes nog samenvatten dat als de aanpassing is gedaan in dit stuk, dan is het opgevolgd.

Wethouder Roduner: Ja, het gaat over het advies aan de raad. Dus ik denk dat uw conclusie is dat ik ... Je kunt hem twee kanten formuleren. Misschien is het het makkelijkst om te zeggen, hij is even nog niet opgevolgd en hij is pas opgevolgd op het moment dat we de P&C stukken in ieder geval de cyclus zal hebben aangepast dat deze wens van uw raad in de stukken zit en dat is het moment dat die is opgevolgd.

De voorzitter: Ik zie instemmend knikken, maar nu blijft nog steeds de vraag: hoe gaat dit naar de raad gebracht worden, dit stuk? Als hamerstuk. Dan stellen we dat vast en dan is het agendapunt 6 hierbij afgerond.

7. Vaststellen Bestuursrapportage 2022 (FR+ college)

De voorzitter: Dan gaan we naar punt 7, vaststellen bestuursrapportage 2022. Jaarlijks geven we het college met de bestuursrapportage inzicht in de verwachte financiële en beleidsmatige resultaten over het huidige begrotingsjaar. Het positieve saldo van ruim 24 miljoen ten opzichte van de voortgangsrapportage 2022, is het

resultaat van een aantal verbeteringen en verslechtingen. Waarom gaan we dit bespreken? Doelstelling, het begrotingsaldo na vaststelling van voorliggende bestuursrapportage komt hiermee uit op 14,6 miljoen positief. Dit blijft een prognose en het definitieve resultaat bij de jaarrekening 2022 kan van deze prognose afwijken. Vaststelling van de bestuursrapportage inclusief de financiële gevolgen daarvan voor de begroting voor 2022 is een bevoegdheid die is voorbehouden aan de raad. De raad wordt gevraagd de bestuursrapportage 2022 vast te stellen en financieel technisch te verwerken. Dit plan, dit agendapunt staat ter advisering op de agenda en u gaat nu bepalen of dit voorstel rijp is voor behandeling en de vraag is nu: wie wil een eerste termijn? Wie kan ik het woord geven? De heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Dank u wel. Nou, dank voor de berap natuurlijk. Mijn fractie heeft nog enkele vragen. Niet zozeer van financiële aard, maar naar aanleiding van. In het programma Burger en Bestuur wordt melding gemaakt van aanbesteding van camera's in de openbare ruimte. Wij zijn eerder door de fracties van Actiepartij, PvdA en VVD gevraagd de Chinese camera's met veiligheidsproblemen. Hoe wordt voorkomen dat we nog meer van deze camera's in de openbare ruimte krijgen en is ook de bedoeling dat we de camera's vervangen of betreft het alleen uitbreiding? Dan op pagina 25 lezen we onderbesteding op het domein Haarlem en de wereld. De verkenning is nu afgerond, maar er is nog 66.000 euro over. Wat is nu het vervolg van dit punt? Dat is niet helemaal duidelijk. Tot slot heeft mijn fractie een aantal punten van zorg. Dat is het feit dat er nu nog te weinig boa's zijn en een flinke onderbesteding bij Veilig Thuis is. Verwacht het college verbetering op deze punten? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen die een vraag hebben in eerste termijn? De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, een kleine bijdrage, maar ik was verrast dat er eigenlijk verder niemand meer wat te zeggen heeft. Nou, het meest heeft u al gezegd, het positieve resultaat van 24 miljoen, dat is heel mooi. Er gebeurt van alles in zo'n jaar wat invloed heeft op de financiën en dat is goed beschreven in het stuk. Goed terug te vinden. Wellicht dat het in andere commissies nog tot punten leidt, dus daar wachten we dan ook even op, ook met de behandelvoorstellen op het einde. Uiteindelijk gaat er een flink bedrag naar de reserves als ik het zie, voor dit moment, dat is goed, want deze coalitie vindt het moeilijk om de hand op de knip te houden. We gaan de reserves de komende jaren, maar dat is bij het volgende agendapunt, dus ik moet het niet te ingewikkeld maken, daar wordt dat weer gepakt. Dus wat dat betreft goed dat het er nu in gaat. Ik had verder nog een punt over de externe inhuur, maar ik denk dat ik dat al gemaakt heb. Dus dank.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Ja, voorzitter, een paar vragen. Op bladzijde 27 wordt gesproken over 52.000 die nog beschikbaar is voor eventuele steunvragen voor noodsteun, als gevolg van corona. Ik vraag me af, is dit voldoende bekend bij de doelgroep? Dus moet daar nog meer aandacht aan gegeven worden bij de doelgroep dat er nog middelen voor noodsteun beschikbaar zijn? De tweede vraag gaat over de reserves steunmaatregelen corona, daar in zijn middelen geormerkt voorventilatie schoolgebouwen. Voorgesteld wordt om dat niet meer te doen omdat het de vraag is of het ervan gaat komen in 2023. Ik ben er eigenlijk niet voor, ik zou die gelden wel geormerkt willen houden voor ventilatie schoolgebouwen zodat het ook niet ergens anders naartoe gaat. En zodat er ook enige druk op zit om daarmee aan de slag te gaan. Wat mij opviel, er zat een cursief gedeelte in voor die reserve. Is dat nou een besluit of is dat geen besluit? En als dat een besluit is, waarom zit hij dan niet in de lijst van besluiten? Dus daar graag duidelijkheid over. Maar in ieder geval zijn wij het niet eens. Ik ben natuurlijk benieuwd naar de reactie van de wethouder, maar op dit moment zijn wij het niet eens om dat op deze manier te doen maar een voorstander om dat geld beschikbaar te houden voor die ventilatie van schoolgebouwen. Het derde punt gaat dan over de externe inhuur. 33 miljoen,

begroot 19 miljoen. Vorig jaar zagen we een kleine onderscheiding van de totale personeelslasten. Dat gaat volgens mij over de vaste bezetting en een forse overschrijding van toen een miljoen of vijf van externe inhuur. Nou praten we over een aanzienlijk hogere overschrijding van de begroting. Wat gaat dit nou straks betekenen voor de totale personeelslasten voor de vaste bezetting en de externe inhuur? Krijgen we daar een overschrijding van de begroting ja of nee en wat zegt dit nu over ons strategisch personeelsbeleid? We hebben daar allemaal heel mooie en goede voornemens en ik heb alle begrip voor de moeilijkheid van de arbeidsmarkt, maar zijn we stappen aan het zetten met betrekking tot het strategisch personeelsbeleid en ik weet niet of ik nou de vraag aan de goede wethouder stel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk de heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag over een punt dat gaat over beleidsrealisatie. Ik lees namelijk op pagina 68, dat gaat over beleidsrealisatie burger, bestuur en veiligheid, dat volgens het college de dienstverlening van KCC, dat staat voor Klant Contact Centrum, en burgerzaken voldoet aan de wensen en verwachtingen van inwoners, maar vervolgens lees ik bij de toelichting, dat staat er namelijk letterlijk naast, op dezelfde pagina lees ik dingen die dat tegenspreken. Namelijk dat er meer klachten zijn ontvangen. Dat klopt, want we hebben een paar maanden geleden in deze commissie met elkaar besproken dat de klachten in 2021 verdubbeld zijn. Maar we lezen hier zelf ook dat de wachttijden bij telefonie, e-mail en immigratie onder druk staan. Toch is de conclusie dat de dienstverlening voldoet aan de wensen en de verwachtingen van inwoners. Dus mijn vraag aan de wethouder is: hoe rijmt hij dat? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen met vragen in de eerste termijn? Nee. Dan gaan we naar wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Ja, dank u wel. Misschien ... Ik probeer al uw vragen te beantwoorden, maar het zijn een aantal vragen die eigenlijk bij een andere portefeuillehouder horen. Nou vervang ik die ook allemaal. Maar het is soms worstelen. Volgens mij, waarom we hem nog op groen hebben gescoord en ik denk dat de definitieve afrekening bij het jaarverslag komt, is dat we denken dat we nog wel de klanttevredenheidsdoelstellingen uiteindelijk gaan halen. Dus ja, het is drukker, dat leidt ook wel tot ... Maar uiteindelijk maken we aan het einde van het jaar de balans op om te kijken of we inderdaad ook groen hebben gescoord. Vooralsnog denken we dat we dat gaan doen. Ik denk dat het goed is dat we bij het jaarverslag daar even kritisch over zijn, of dat inderdaad ook de tekst ook klopt met de beleving, klopt met onze doelstellingen. Even kijken, de vragen die ik makkelijker vindt, daar begin ik dan maar even mee, is toch die ten aanzien van noodsteun. Ik denk dat het terecht is dat we, er is nog een budget beschikbaar voor een aantal posten. Ik zal in ieder geval het bij de portefeuillehouder ook even onder de aandacht brengen, joh, let op, er is beschikbaar dus ... Dat zeg ik overigens best wel vaak tegenwoordig tegen portefeuillehouders, er is geld, geef het uit. Conform begroting. Maar dat zal ik hier ook nogmaals benadrukken want het is inderdaad zonde als we met elkaar de portemonnee hebben getrokken, de doelstelling hebben benoemd en dat het geld uiteindelijk niet wordt besteed aan die doelstelling. Dan haal je misschien de doelstelling ook niet. Ventilatie schoolgebouwen is niet zozeer, het is inderdaad, volgens mij, geen besluitpunt, maar we hebben gezegd, dit bedrag is beschikbaar binnen de reserve coronasteun. We zien dat het daar in ieder geval dit jaar niet aan besteed gaat worden, dus laten we het dan maar binnen die reserve niet de oormerking even vallen, mijn woorden, dan blijft het in ieder geval binnen die reserve beschikbaar. Wel met het idee, als we nu toch nog dit jaar op korte termijn dingen echt voorliggend liggen, dus dat we zeggen, ja, er zijn inderdaad ondernemers die hier een beroep op doen, we vinden het belangrijk om op een aantal fronten vanwege nieuwe coronamaatregelen ondernemers of bewoners te hulp te schieten, dan gaat dat even voor boven het beschikbaar houden van dit geld voor

ventilatie van schoolgebouwen. Dus het blijft wel beschikbaar binnen noodsteun, we besluiten niet om het eruit te halen, maar ik denk dat het wel een andere prioriteitsstelling geeft uiteindelijk. Als u zegt bij het jaarverslag of als we nog geld hebben in die reserve volgend jaar, ik denk dat we sowieso een discussie bij de kadernota ...

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Çimen.

Wethouder Roduner: Ja, ik maak mijn zin af. Mijn hoop is natuurlijk, dat is uw hoop, denk ik, ook, dat we geen coronagolf meer krijgen die leiden tot lockdowns, die leiden tot maatregelen, die leiden tot noodzakelijkheid van noodsteun. Dat is het gehoopte scenario. Als dat zo is, dan gaan we bij de kadernota met elkaar het gesprek aan hoe deze reserve op een goede manier afgewikkeld kan worden. Daar gaan we dan, denk ik, als er nog een overschot in zit en er ligt nog de wens voor ventilatie, aanvullend, dan is dat eentje die daar nadrukkelijk op tafel ligt. Dus dat is, denk ik, deel één van het verhaal. Deel twee van het verhaal is, dat is denk ik ook wel goed om hier te benoemen, is dat wij in het college twee weken geleden ook een besluit hebben genomen om de ventilaties ook van bepaalde schoolgroep ook weer af te wijzen, omdat er ... Dat is ook een complex verhaal, dat is iets wat naar de commissie samenleving ook is gegaan, omdat we hebben gezegd, het is niet een gemeentelijke taak om per se voor ventilatie van schoolgebouwen in te springen. Er is een subsidieregeling, er is zelfs een aanvullende subsidieregeling van het Rijk gekomen in deze zomer en dan ligt er nog een rekening en dan is de vraag: is dat een rekening voor de gemeente of is dat een rekening voor de schoolbesturen? Dat is, denk ik, uiteindelijk waarom wij hebben gezegd, wij vinden dat punt niet een taak voor de gemeente, maar een eerst voorliggende taak van de schoolbesturen. Nou, dat is even hoe we tegen ventilatie aan kijken.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel. Dit triggert toch wel een paar vragen bij mij en dat zit hem met name ook in de toelichting die ook wordt gegeven in de berap zelf. Want we hebben natuurlijk gewoon dat bedrag geormerkt. Eigenlijk hoor ik de wethouder nu zeggen van, het is eigenlijk niet eens onze taak en er is voldoende geld op de begroting en in de algemene reserve van de onderwijsbesturen, dus in hoeverre moeten wij hier nou aan gaan bijdragen? Tegelijkertijd, we hebben deze pot met geld gereserveerd en het is me nou eigenlijk ... Dus er is blijkbaar wel vraag bij schoolbesturen om dit aan te vragen, maar in de berap lees ik: we kunnen de installatiemiddelen niet meer geleverd krijgen in 2022. Dus ik zit een beetje op verschillende sporen in dit verhaal. Is het nou: er is geen wens meer vanuit de schoolbesturen, vanuit de scholen, laten we het daar op houden, dus we gaan deze pot afschalen of is het: we krijgen de middelen niet geleverd, dus we gaan het doorschuiven naar volgend jaar, of is het: wij zijn niet verantwoordelijk en we hadden die pot eigenlijk nooit in het leven moeten roepen?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Allemaal een beetje, denk ik. Het is, denk ik, lastig om aan de hand van ... Kijk, de berap hebben we eerder vastgesteld dan het besluit uiteindelijk om het verzoek van het schoolbestuur af te wijzen, dus dat is ook een beetje in de volgorde der dingen was dit eerst, maar volgens mij het klopt, het gaat gewoon niet lukken om die in 2022 überhaupt uit te geven. Dat is denk ik stap één van het verhaal. Daarna is toch, ja, moesten we uiteindelijk besluiten over dat aanvullende financieringsverzoek en hebben we gezegd, ja, dat was ook groter dan dit bedrag. Uiteindelijk hebben we daar gezegd, ja, dit is gegeven ook het feit dat er twee subsidieregelingen zijn vanuit landelijk, dus een basis en nog een aanvullende, vinden wij het ook niet een gemeentelijke taak. Er zit spanning op, dat snap ik. Het gaat me ook niet dat we dat geld per se nodig hebben

voor de gemeentebegroting. Ik denk dat als we die discussie willen voeren, we die het beste dan even kunnen voeren in de commissie samenleving om ook het principiële gesprek te hebben van hoe kijken we aan tegen onze rol bij het realiseren van ventilatie van schoolbesturen en hoe verhoudt zich dat tot de taak van de schoolbesturen zelf. Als u die vraag anders beantwoordt en zegt nee, dat vinden we, dat zouden we volledig moeten, dan hangt daar wel een groter prijskaartje aan dan hier staat. Maar u heeft gelijk, dat zit een beetje in die volgordelijkheid der dingen.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, het was niet dat ik hier de principiële discussie wilde openbreken, maar het was meer van, voeren wij nou consistent beleid met elkaar? Dus ook in deze raad. Dus vandaar mijn vraag, maar het antwoord is helder en we betrekken het in de commissie samenleving.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Ja, en als we dat dan doen in de commissie samenleving, dan ben ik er wel een voorstander van om het geld zolang beschikbaar te houden voor de ventilatie schoolbankgebouwen in afwachting van de uitkomst van dat gesprek. Want de ventilatie schoolgebouwen is denk ik een belangrijk onderwerp en ik zou niet willen dat dat geld wegvloeit naar andere zaken voordat we een resultaat hebben van die discussie.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog anderen?

Wethouder Roduner: Nou, daar wilde ik nog wel een ... Ik denk niet dat als ... Dit geld gaat in 2022 niet uitgegeven worden. Dat is, denk ik, stap één. Als er dan toch in 2022, nou, we zitten gelukkig al wat verder in dit jaar, nog 2022 nog coronasteunmaatregelen nodig zijn, dan gaan die, wat mij betreft, voor. Dat symboliseert dit besluitpunt. Wat mij betreft, dat wil ik u wel toezeggen, we gaan een gesprek hebben over de afwikkeling van de coronareserve. Als er nu goed nieuws is, geen corona, we hebben middelen over, dan gaan we dat geld niet automatisch naar de algemene middelen storten, dan nemen we dit punt nadrukkelijk mee. Daarmee houden we toch een klein beetje dat labeltje er op, is het niet weg. Maar ik vind het ook zonde om te zeggen ja, we houden het nu beschikbaar voor ventilatie wat we niet dit jaar gaan uit geven maar als er nu morgen een sportclub meldt die zegt, de deuren zijn weer dicht vanwege corona, dat we die dan kopje onder laten gaan. Dat zou wat mij betreft de verkeerde afweging zijn. Maar ik wil u wel in ieder geval de hand reiken en zeggen: ik snap dat dit een belangrijk thema is, dat u dat niet zomaar wilt zien wegvloeien naar algemene middelen dus op die manier zou ik dan voorstellen ermee om te gaan. Ik ga nog een paar vragen langs. De camera's, was een vraag. Dus volgens mij is dat, daar hadden we eerder al middelen voor gereserveerd in de versterkers, die aanbesteding loopt nog en u ziet eigenlijk dat het nog wat langer duurt om die camera's te kopen. Dus dat niet nog een aanvullende uitbreiding, maar dat is wel wat eerder is afgesproken. De punten rond Haarlem in de wereld, dat was ook een beleidsnota die we schrijven met elkaar en daar hebben we in ieder geval wel, daar zijn we mee aan de slag. Ook in het coalitieakkoord zijn middelen gereserveerd voor lobby, het versterken van lobby. Dus uiteindelijk zijn daar ook op lange termijn middelen voor. Als hier nou wat overblijft, dan kan het, denk ik, ook vrijvallen op termijn. Dus laten we niet meer uitgeven dan nodig.

De voorzitter: De heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Ja, dan toch wel een vraag, want vrijvallen betekent dat dan vrijvallen naar de algemene middelen? Want de lobby is één ding, maar het is allemaal een beetje dun. Dus ik heb nu zoiets van, we hebben dus nu een soortement van nota vastgesteld en het is mij niet helemaal helder hoe we dat nou verder

gaan oppakken. Komt dat nog terug? Gaan we het hier nog een keer over hebben? Dat is eigenlijk een vraag die ik heb, misschien om dat toch te doen. Ik hoop dan maar, wat die camera's betreft, dat we niet dezelfde gevraagde Chinese camera's krijgen in die aanbesteding. Maar dat is een kwestie van afwachten, denk ik. '...' lijkt in ieder geval een beetje zo, van we hebben een nota gemaakt en fijn en we gaan ook nog een keer wat lobbyen. Ik denk, misschien moeten we er toch wat dieper en langer over doorpraten later, op een later moment.

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Roduner: Ja, we zijn ook bezig met nadenken over wat onze lobbystrategie en lobbyaccenten zijn voor de komende jaren. Dat moet dan uiteindelijk leiden tot een stuk wat hier ook met u gedeeld wordt en eventueel besproken kan worden als u dat wil. Bij de boa's en Veilig Thuis, daar zijn helaas nog niet de mensen voor dus dat geld blijft dan uiteindelijk over. En ja, het CDA had toch een aantal vragen over de externe inhuur, de overschrijding strategisch personeelsbeleid. Ja, die vragen kan ik, denk ik, toch niet beantwoorden. Die zal ik doorgeven aan wethouder '...' dat u die wens in ieder geval heeft en dan misschien dat we even kunnen terugmelden, dat kan dan, denk ik, vrij simpel met een mailtje van wat soort stukken daar nog precies aan verwacht worden richting deze commissie.

De voorzitter: De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Voor wat betreft het strategisch personeelsbeleid begrijp ik dat. U kunt misschien wel aangeven wat uw verwachting is ten aanzien van de totale personeelslasten, voor het vaste personeel inclusief externe inhuur. Waar koersen we op af te en opzichten van de begroting?

De voorzitter: Wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Nou, hier in de bestuursrapportage hebben we natuurlijk ... De eerste vordering de bestuursrapportage hebben we dat aangepast en ik hoop dat daar, inclusief de aanpassing, dat dat wel de koers is waar we uiteindelijk op eindigen. Dan kunnen we bij het jaarverslag wel met elkaar het gesprek aan van he, hoe verhoudt nou het uiteindelijke jaarrekeningresultaat zich tot de oorspronkelijke begroting en dan moet je met elkaar kijken, is dit een ontwikkeling die we structureel verwachten, dat we structureel toch echt de komende paar jaar zeggen, nou, er is meer extern budget nodig en minder omdat gewoon de arbeidsmarkt helaas geen mensen vast in dienst kunnen krijgen, dus dan zal je die herschuif zijn. Nou, als dat zo is, dan laten we dat doorvertalen in de volgende begroting. Maar met deze berap is natuurlijk, wij presenteren u nu wat wij verwachten dat we in het jaar uiteindelijk op uit gaan komen en dat is inderdaad nu een stevige aanpassing.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog anderen die in tweede termijn vragen hebben aan de wethouder? Nee. Dan constateer ik dat er een toezegging is over de reservering voor de ventilatie, dat die blijft staan. Dat er voor Haarlem in de wereld nog een beleidsstuk komt op een ander moment. Dat de vragen over de overschrijding van het CDA, dat daar door de wethouder bedrijfsvoering nog nadere antwoorden op komen. Dan is nu de vraag, hoe gaat dit stuk naar de raad gebracht worden? In de commissie samenleving was het een hamerstuk met stemverklaring.

De heer ...: In de commissie ontwikkeling was het een hamerstuk.

De voorzitter: Hamerstuk, ja. Maar de vraag is even, hoe gaan we het hier brengen? Hamerstuk? De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Voorzitter, ik weet het niet zeker, maar ik overweeg een amendement op het punt van de ventilatie schoolgebouwen.

De voorzitter: De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Het staat volgende week gewoon op de agenda, toch? Dus op donderdag gaan we stemmen en dan heb je agendapunt 4 en dan volgens mij, dan kan eventueel nog gewoon een amendement worden ingediend. Maar uiteindelijk de termijnen, ja, die zullen vooral over de begroting gaan, maar daar kan je ook je bestuursrapportage, eventueel punten nog in meenemen, lijkt mij, toch?

De voorzitter: Ja. Dan besluiten we hier om het als besprekingspunt naar de raad te laten gaan, ja? Dan sluiten we hier het agendapunt mee af.

8. Spreektijd voor belangstellenden (over niet op de agenda staande onderwerpen)

De voorzitter: Dan zijn we nu aangekomen bij agendapunt 8, het spreekrecht voor belangstellenden. We hebben vandaag bij het inspreken over onderwerpen die niet op de agenda staan één inspreker en dat is mevrouw Warnars, u bent aanwezig, zie ik. Welkom bij deze vergadering. U heeft drie minuten, ik denk dat de griffier ... De griffie heeft u uitgelegd wat de bedoeling is, u mag daar achter de microfoon aan zitten, u heeft een spreektijd van drie minuten en ik zal op tijd aangeven als die tijd voorbij is. Daarna mogen de commissieleden die dat willen u vragen stellen ter verduidelijking. Is uw microfoon aan? Dan gaan de drie minuten nu in, u mag gaan spreken.

Mevrouw Warnars: Dank u wel, voorzitter. Beste raadsleden van de gemeente Haarlem. Ik ben Lavinia Warnars van Extinction Rebellion Haarlem en iearth.nl. Gepassioneerd over het onderwerp duurzaamheid en inwoner van Haarlem. Ik wil u graag iets meegeven op deze 3 november tijdens deze klimaatweek. Hierbij mijn speech. Dit is het, mensen, we staan op een kruispunt van ons bestaan. Het is erop of eronder. We moeten nu handelen anders is het te laat. Waarom? Wat is er aan de hand? De natuur staat onder hevige druk, het klimaat wordt steeds warmer door broeikasgassen vanwege het gebruik van niet hernieuwbare energiebronnen en de vleesindustrie. Er is sprake van een broeikaseffect wat steeds meer ontbossing versterkt omdat bomen veel CO2 opnemen, net als de zee en de algen en die CO2 komt nu dan vrij. De zeespiegel stijgt en het water raakt op. Ecosystemen storten in die ook voor de mens noodzakelijk zijn. Kijk maar naar de bij die zo belangrijk is voor verstuing van gewassen en dus ons eten. Door dit alles voelen wij nu, niet in de ontwikkelingslanden, maar ook hier in Nederland, de problemen die hiermee gepaard gaan. Extreme weersomstandigheden, zachte winters, harde zomers, armoede, et cetera. Er is sprake van het exploiteren van dieren en natuur voor menselijk gewin en consumptie. Door onze ego's en onze economie van meer en meer willen van materiële zaken, maken we de wereld en onszelf kapot. Dit kan niet en daarom pleit ik voor een mentaliteitsverandering van ego naar eco. Wat houdt dat in, wat houdt dat voor u precies in? U kunt kiezen voor leiderschap en dan niet zomaar leiderschap, maar voor eco-leiderschap, waarbij eco gelijkheid en verbinding betekent tussen mensen onderling, met welke achtergrond en leeftijd dan ook en met de natuur op een regeneratieve manier. Hoe ziet dat er concreet voor u uit? Eén, ga minder uit van winst, geld, macht en ongelijkheid, ego, naar meer verdeling, gelijkheid en inspraak, eco. Stimuleer de lokale economie niet van groei op economisch gebied, maar op sociaal en ecologisch gebied waarbij economie weer slechts een middel is. Oftewel, regeneratief. Drie, neem toekomstige generaties in acht en maak gebruik van plekberaden van de toekomst, burgerberaden en toekomststoelen. Het gaat niet om gelijk hebben maar om gelijk zijn, want we moeten van ego naar eco en dat kunnen we alleen maar samen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Warnars, voor uw bijdrage. Keurig binnen de tijd. Ik kijk even rond, zijn er commissieleden die een vraag ter verduidelijking willen stellen aan mevrouw Warnars? Mijnheer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Ja, dank u. Ja, u komt hier met een opgeruimd hart met awareness. Ik heb gewoon een hele kleine korte verhelderende vraag voor u, want u gaf drie concrete punten mee. Nou, burgerberaden kon ik volgen, maar u had ook iets over toekomststoelen. Kunt u daar iets meer over vertellen?

Mevrouw Warnars: Ja, toekomststoelen worden ingezet om bijvoorbeeld een lege stoel neer te zetten waarbij de toekomstige generaties worden gesymboliseerd. Die worden dan meegenomen in de commissievergaderingen van hoe staat de toekomst er eigenlijk in. Dat is een mooie manier om de toekomst mee te nemen in beslissingen, besluitvorming.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen? De heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Ja, dank u wel voor uw bijdrage. Inderdaad, het burgerberaad komt eraan en we hebben hier een stoel, misschien is het een lege stoel, een toekomststoel, we houden hem leeg. Dank u wel, nogmaals.

De voorzitter: Oké. Geen vragen meer? De heer Amand, Trots Haarlem.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Ik had een vraag eigenlijk. Ik ben wat ouder, denk ik, dat zal u wel opgevallen zijn. Hoe ziet u dat in de toekomst voor de jeugd? U heeft het nou steeds over een stoel en we gaan op tafel zitten en winkels liggen en weet ik veel wat. Maar hoe ziet u dat in de toekomst voor de jeugd, voor de Haarlemse jeugd? Want daar heb ik het over. Wat denkt u dat de doelstelling is op die scholen, waar u denk ik ook wel komt, om dat goed lezing te geven? Hoe ziet u dat dat die kinderen ook opgevoed worden met dit hele verhaal? Dat wil ik van u horen.

Mevrouw Warnars: Dank u wel. Ik zie het als dat duurzaamheid sowieso geïntegreerd moet worden binnen het scholingssysteem, dat ten eerste. En bij eigenlijk alle opleidingen en zo ook bij de carrièremogelijkheden.

De voorzitter: Dank u wel. Geen vragen meer? Nee. Dan wil ik de inspreker mevrouw Amand danken voor uw ... Nee, Warnars, sorry. Ik maak er meteen mevrouw Amand ... Warnars bedanken voor uw inbreng. Dank u wel.

Ter advisering aan de raad

10. Vaststellen Programmabegroting 2023-2027 (FR+ college)

10.a Begroting is afdoening toezegging externe toetsing werkzaamheden Cocensus

10.b Begroting is afdoening Motie 06 Duurzaamheidsbegroting

10.c Begroting is afdoening Duisenberg aanbeveling: Verbeteren koppeling doelen, beleid en middel

10.d Begroting is afdoening Toezegging nagaan mogelijkheden innen grafrechten Cocensus

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 10, het vaststellen van de programmabegroting 2023-2027. In een financiële verordening is vastgelegd dat de raad met het vaststellen van de programmabegroting '23-'27

de totale lasten en baten per beleidsveld autoriseert. Daarnaast autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de investeringen die zijn opgenomen in het investeringsplan. De programmabegroting '23-'27 bevat de uitwerking van het coalitieakkoord Actie! en financieel, maar ook met betrekking tot prioriteiten voor het komende begrotingsjaar. De lasten en baten zijn per beleidsveld weergegeven, exclusief de verwerkingen van het coalitieakkoord Actie! en deze is aanvullend verwerkt. Proces en doelstelling zoals we dat nu gaan bespreken. De begroting wordt op maandag 7 en donderdag 10 november in de raad behandeld en tijdens deze commissiebehandeling is er gelegenheid verdiepende vragen te stellen en een eerste verdiepende bespreking van de programmabegroting met elkaar te hebben. Dus wie kan ik hierover het woord geven? De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ja, dank u wel, voorzitter. Wat fijn dat we deze begroting ook in de commissies kunnen bespreken. Tijdens de raad volgende week zal de VVD een politiek oordeel gaan geven in hoeverre de gemeente in staat is om met deze begroting de problemen voor Haarlemmers op te lossen en kijken we naar het versnellen van woningbouw, het verbeteren van de mobiliteit en de bereikbaarheid, het vergroenen van Haarlem, de veiligheid, goede zorg en grip op de gemeentelijke financiën. Vandaag zal ik wat nader ingaan op de financiële aspecten van de begroting en enkele voorstellen doen die de VVD, waarvan de VVD graag hoort ook wat de rest van de commissie daarvan vindt en wat de wethouder daarvan vindt om te kijken hoe we die financiële huishouding nog wat beter kunnen maken. Allereerst, en dat is het voorbereiden op mindere jaren, ook wel het financiële ravijn genoemd. De komende jaren hebben we financiële ruimte, maar we hebben ook een goed structureel probleem vanaf 2027. Als gemeenteraad moeten wij ons voorbereiden op een situatie waarin de rijksinkomsten achterblijven en de economische omstandigheden de komende jaren verslechteren. Wij zouden niet alleen inzicht moeten willen hebben in hoe dit coalitieakkoord vertaald wordt naar de financiële positie en het weerstandsvermogen, we zouden eigenlijk ook een beter zicht willen hebben, moeten hebben, op de mogelijkheden om keuzes te maken als gemeenteraad. Gelet op de maatschappelijke uitdagingen, maar ook de rol van de gemeente daarbij. Andere gemeenten bereiden zich daarop voor en dat lijkt dit college niet te doen, maar ik hoor het graag als dat anders is. In Groningen bijvoorbeeld, daar wordt er gewerkt met een behoedzaamheidsbuffer en daar wordt gewerkt met een korting op het accres, volgens mij, maar in ieder geval, er wordt geld gereserveerd voor die situatie. In Amsterdam wordt met een bestuursopdracht inzicht in beleid, geld en keuzes gewerkt. Inzicht in de uitgaven, de herkomst van de inkomsten, de mate waarin deze beïnvloedbaar zijn en welke effecten het huidige beleid, wat daarover bekend is en hoe dat onderbouwd is. Nou, dit alles met het doel om de gemeenteraad beter te laten sturen. Dus een behoedzaamheidsbuffer en een bestuursopdracht om meer inzicht te krijgen in beleid, geld en keuzes. Dat is wat daar gebeurt. Dat zijn ideeën die, volgens mij, verstandig zijn, maar ik hoor graag, voordat ik weer de pen in klim of de typemachine in klim, hoe anderen daar in zitten. Dan kunnen we daar wellicht om vragen als gemeenteraad.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, even een interruptie, want op zich, de oproep is helder. U wilt zich voorbereiden op financiële barre tijden die mogelijk de gemeenten op gaan komen, maar ik zit even een beetje na te denken, u heeft best wel, volgens mij, grootse voorstellen. Ik ben gewoon even een beetje aan het zoeken naar hoe maken we dat dan concreet, waar zit u dan over na te denken als u zegt van: wij willen als raad samen met het college gaan nadenken over wat gebeurt er voor een volgende raadsperiode? Dus kunt u daar iets concreter over zijn?

De heer Van Kessel: Het gevaar is natuurlijk altijd, als je heel concreet wordt, dat het gelijk op details afgeschoten wordt terwijl de vraag eerst, denk ik, is, steunt iedereen de gedachte dat wij moeten nadenken over die periode die erna komt, dus dat één. Zijn we het ook met elkaar eens dat we ... Wat zou kunnen helpen is daar een potje voor maken of dat we een goed fundamenteel onderzoek doen naar wat geven we uit en wat komt er in. Dus dat gezegd hebbende denk ik, ten aanzien van die behoedzaamheidsbuffer zouden we bijvoorbeeld kunnen kijken, kunnen we een deel van onze meevallers de komende jaren bijvoorbeeld reserveren hiervoor? Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Of zouden we dus een deel van wat we vanuit de rijksoverheid krijgen, zouden we niet een deel van de inkomsten daarvoor kunnen reserveren? Dus kunnen we gaan werken aan een buffer op een bepaalde manier? Nou, dan is het, dus dat is het eerste.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Van Kessel: Ja, maar ik ben nog de interruptie van mevrouw Çimen aan het beantwoorden, dat was een heel goede vraag.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van Kessel: En ook een zorgvuldig antwoord. Ten aanzien van de bestuursopdracht inzicht in beleid, geld en keuzes. Ook daar kun je natuurlijk met ze allen nadenken over maar wat willen we dan daadwerkelijk weten? Maar wat heel concreet daar zou kunnen zijn, is bijvoorbeeld dat je een extern bureau daarvoor een opdracht geeft om daar eens een keer goed onderzoek naar te laten doen en dan kom je bijvoorbeeld, en dat hebben we al een keertje eerder ingebracht, dat je in ieder geval een beeld krijgt als gemeenteraad, wat is wettelijk verplicht als gemeente om te doen en welk beleid is bovenwettelijk wat we doen. Maar bijvoorbeeld ook, waar zitten juridische verplichtingen en wat is nou eigenlijk dat speelveld wat die gemeenteraad nog heeft? Dat inzicht, dat ontbreekt. Dus dat is een concretiseringslag op de vraag van mevrouw Çimen.

De voorzitter: Oké. Interruptie van de heer Trompetter.

De heer Trompetter: Dank u wel, voorzitter. Nou, mijnheer Van Kessel, toen de VVD nog deel uitmaakte van de coalitie, wat best een tijd geleden is, was u tegen dit voorstel, tegen een externe advisering en doorrekening voor 50.000 euro destijds, om hiernaar te kijken. Zoals ik naar de begroting kijk en naar het gat wat op ons afkomt, we hebben de algemene reserve natuurlijk als buffer. En het is precies financieel goed voor maar wat dit college probeert te doen is de investeringen zodanig te maken dat ze langere tijd renderen. Met zoveel mogelijk reserverendheid. Maar de zorg is wel terecht, natuurlijk. Het hangt vooral af van wat het Rijk gaat doen en trap op trap af die wordt afgeschafte. Dus misschien kunt u daar ook landelijk iets mee doen. Maar ik heb het ook in mijn eigen bijdrage zitten, dat dit zorgpunt er wel is.

De voorzitter: De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Ik hoor geen vraag, maar in ieder geval ben ik blij dat de heer Trompetter de zorg deelt voor de periode van 2027 en daarna. Mijn voorstel is dus: kunnen we richting de begroting met een aantal partijen kijken hoe we hier handen en voeten aan kunnen geven en of tot een voorstel kunnen komen?

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Alberts, Forum voor Democratie.

De heer Alberts: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan het voorstel van de VVD is, reserveringen als buffer zijn goed, alleen we hebben momenteel te maken met het probleem van inflatie en het einde daarvan is niet in

zicht. Dus alles wat je reserveert of spaart, wordt minder waard. Ik ben het ermee eens dat we ons en onze beurs moeten voorbereiden op slechtere tijden, maar is het dan niet beter om dat geld aan burgers te geven zodat zij het zelf kunnen besteden om zich voor te bereiden op die slechtere tijden?

De voorzitter: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Met die redenering zou je eigenlijk een schuld moeten gaan aanhouden en ik denk ook niet dat dat hetgeen is wat u zou willen, dus dat ben ik niet helemaal met u eens.

De voorzitter: Oké, interruptie, de heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Ja, ik zal de vraag namens de Actiepartij stellen. Als je een algemene reserve hebt en je hebt een weerstandsvermogen en er wordt in de risicoparagraaf rekening gehouden met inflatie en er zit in de begroting vijf miljoen soort van buffer voor tegenvallers uit hoofde van inflatie. En er zit in de begroting zo'n 40, 50 miljoen aan incidentele meevallers die nog niet uitgegeven zijn, die dus beschikbaar zijn voor slechtere tijden, vindt u niet dat dan er een behoedzame begroting ligt waar voldoende buffer in zit om tegenvallers op te vangen?

De voorzitter: De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Nee, dat vind ik niet, voorzitter. Want ik denk dat het heel goed is dat er een stelpost is gemaakt voor inflatie. Inflatie in de besteding, maar ook inflatie in het IP. Dat is heel erg goed, alleen dat is iets anders dan het grote gat wat op ons afkomt vanaf 2027. Dat is niet de inflatie waar we het over hebben, dat is een punt wat we ook moeten adresseren en ik heb daar ook heel goed naar gekeken, maar eigenlijk vind ik dat dat best goed geadresseerd is door het college. Maar dit zit dus vooral op eigenlijk de uitkering vanuit het rijk die vanaf 2027 gaat stoppen en dan kunnen wij, en dat is ook een half antwoord nog op de Actiepartij van net, dan kunnen wij als gemeente wel zeggen, we gaan alleen naar dat rijk zitten kijken en zitten wachten totdat we dat geld krijgen, ik zeg, maar we kunnen natuurlijk ook zorgen dat we goede buffers aanhouden. En als je dan alleen verwijst naar de algemene reserve, dan ben ik bang, ook als je kijkt naar de trend in die algemene reserve, die zie je in de komende tijd, als het niet waarde tot incidentele meevallers vanuit het Rijk, dat daar 16 miljoen uit gaat over de komende jaren. Nu krijgen we een incidentele meevaller, dus dat is heel erg mooi, maar ik zou zeggen: laten we nou ons in ieder geval voorbereiden op die periode van 2027, net zoals heel veel andere gemeenten ook doen, zodat we niet overvallen worden en vervolgens moeten gaan bezuinigen en moeten krimpen op heel veel gebieden die we niet zouden willen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, ik heb een interruptie over het tweede punt van mijnheer Van Kessel, maar misschien dat anderen nog eerst over dit punt willen, want ik zag dat mensen eerder hun hand opstaken.

De voorzitter: De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Ja, dank. Het was over het eerste punt inderdaad. Om het misschien nog iets concreter te maken, bedoelt u niet gewoon dat u wil gaan kijken waar op bezuinigd kan worden, ja of te nee? Want ik heb het idee dat de commissie denkt dat het over een potje en incidenteel gaat, en dat u wil kijken naar, wat gaan we structureel minder doen in 2027.

De voorzitter: De heer Van Kessel, VVD.

De heer Van Kessel: Nou, ja en nee. Het eerste verzoek, namelijk een behoedzaamheidsbuffer, die zou kunnen bestaan bijvoorbeeld door alleen incidentele meevallers. Die zijn dus nog niet weggezet of besteed, dus dat is, zal ik maar zeggen, dat staat even los van wat wij structureel geraamd hebben. Maar om dat bijvoorbeeld in een potje te gaan sparen, dus uw zorg daarover is ten aanzien daarvan niet helemaal ... Is niet terecht. Bij het tweede punt, daar komt dat wel meer in zicht, zal ik er eerlijk bij zeggen. Dus dat is als je onderzoek gaat doen naar wat is de effectiviteit van zaken, waar komen de inkomsten vandaan en waar geven we het aan uit en wat is dan, zal ik maar zeggen, wettelijk verplicht en wat niet. Bij zo'n onderzoek kom je veel meer in de richting van, hé, wat zijn nou eigenlijk politieke keuzes die we wel of niet maken? Maar goed, u heeft een stevige coalitie gemaakt, dus ik zal niet bang zijn om die discussie te voeren. Ik denk dat het juist heel fijn is om dat inzicht te hebben, zodat wij ook de discussie echt kunnen houden over hetgeen waar het om gaat, en dat is ons politiek inzicht over waar geven we het geld wel of niet aan uit.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, mijnheer Van Kessel begint zelf gelukkig ook over het tweede punt, namelijk inzicht krijgen. Ja, waar ik een beetje verbaasd over ben is, een begroting, wat wij voor ons hebben is toch het stuk wat ons inzicht geeft waar we de dingen aan hebben uitgegeven, waar de inkomsten in zijn? Dus ik begrijp niet zo goed waar dan een extern bureau of wie dan ook daarbij betrokken moeten worden om ons daarbij te helpen. We zitten hier toch in de commissie om het later in de raad met elkaar daarover te hebben en het college geeft daar dan toch antwoorden op en daar kunnen we dan vervolgens iets mee doen. Dus wat is de toegevoegde waarde om daar nog een keer op in te gaan duiken?

De voorzitter: Mijnheer Van Kessel, ik wil u er even op wijzen dat u nog uw minuut heeft. Of iets meer dan een minuut. Dus houdt u daar rekening mee.

De heer Van Kessel: Ja, kijk, dan zal ik korthedshalve gewoon even naar het voorstel van de gemeente Amsterdam verwijzen zoals zij dat doen. Dus daar zijn ze daar mee, gaan ze aan de slag. Dat ziet er goed uit en dat levert in ieder geval meerwaarde en meer informatie voor de gemeenteraad zodat ze nog beter kunnen sturen op de uitdagingen die op ons afkomen. Dus daar verwijs ik dan in ieder geval daarvoor naar.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder.

De heer Van Kessel: Mijn termijn is nog niet afgelopen, want we hebben nog veel meer goede ideeën, in 50 seconden. Het college verschuift ook 100 miljoen aan investeringen. Het ontbreekt hier in deze begroting echter aan een onderbouwing van wat is realistisch plannen? Mijn vragen aan de wethouder zijn, wat waren eigenlijk de objectieve en subjectieve criteria die zijn gebruikt bij dat realistisch plannen? Dan kom ik daarbij ook bij de rol van de raad, hoe kijkt deze wethouder naar de rol van de gemeenteraad hierbij? Vindt hij dat er een verschuiving van 10 miljoen aan investeringen, dat hij dat aan ons kan voorleggen zonder ook maar enige onderbouwing daarbij te geven? Moeten wij dat als gemeenteraad accepteren? Dan ten slotte, voorzitter, dan een vraag aan de wethouder, hoe hij omgaat met de hogere kosten van het uitstel. Sommige investeringen zullen een aanzienlijk hoger krediet nodig hebben en nu zie ik wel een stelpost inflatie voor 1,3 miljoen bij die investeringen, maar betekent dat dat de raad hier een blanco cheque geeft voor deze verhogingen? En hoe denkt hij de gemeenteraad bij het gebruik van die stelpost ...

De voorzitter: Uw tijd is echt om. Ik laat u uw zin afmaken.

De heer Van Kessel: Dat deed u niet. Maar te informeren.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Ik kijk even rond. Uw tijd is dus nu om, uw spreektijd, mijnheer Van Kessel. Ja.

De heer : Ik ben ontzettend blij met deze discussie die we gehad en ik heb natuurlijk heel veel vragen gehad en geïnterrupteerd. Ik ga heel zuinig zijn met mijn tijd, maar als ik een heel kritische vragen heb op iemand anders, zou ik die dan toch mogen stellen?

De voorzitter: Daar gaan we naar kijken op het moment dat het zover is. Oké. De heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Nou, dank u wel, voorzitter. Dank aan de het college voor deze begroting. De begroting is grotendeels gebaseerd op incidentele middelen waardoor acute noden kunnen worden geledigd en het is op zich heel fijn. Door de focus te houden op de toekomst, zoals ik al aangaf, volgens mij doen we dat best aardig. Het is ook niet zo dat het zeker is dat we in een financieel gat terechtkomen, de systematiek verandert. Dus we moeten nog even afwachten wat het Rijk daarmee gaat doen. Dank ook voor de beantwoording van de vragen. Een aantal voornemens zullen pas in de kadernota van 2024 worden opgenomen en daar gaan we kritisch naar kijken, dat blijkt uit het antwoord op de vragen. Het antwoord op de vraag van de lage kostendekking van de havengelden en de evenementen gelden geeft mijn fractie nog niet. Wat mijn fractie vervelend blijft vinden, is dat de raad de belastingvoorstellen na de begroting vaststelt en niet voor. Dat heb ik wel eens eerder gezegd. Wij zien wel uit naar de invulling van het waarborgfonds van de zonnepanelen. We hebben geen tijd te verliezen, zowel met geld erin te doen als ook duurzame energie op te wekken. We zijn blij met de vijf miljoen extra voor cultuur. Mocht het misgaan, dan zijn we benieuwd naar de uitwerking en of dit bedrag wordt verdeeld over de sector inclusief kleinere instellingen en initiatieven, of dat het bedrag bij één of enkele grote instellingen landt. We zijn heel erg blij met het verruimen van die minimaregelingen van 130 procent en vinden het van groot belang en we zijn heel blij met de pilot burgerberaad en deze periode gaan we dus ook werk maken van de verbetering van de participatie in de stad. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, voorzitter, we gaan deze discussie volgende week natuurlijk nog eens dunnetjes overdoen, dus ik houd het hier vandaag echt heel erg kort, hoor. De VVD collega heeft net een vraag gesteld over die uitgestelde investeringen en ik was daar eigenlijk ook wel benieuwd naar. Want we hebben bij de kadernota zelf natuurlijk aangegeven van beste college, ga nu alstublieft prioriteren, want we willen maximale realisatie, dus we doen dan liever 15 dingen goed dan 25 ballen in de lucht houden, om het maar even zo te zeggen. Maar we zien ook wel een aantal beleidsdomeinen wat harder geraakt dan anderen bij de uitstelling van investeringen, dus wij waren ook wel benieuwd naar een antwoord van de wethouder, langs welke lijnen is dat besproken in het college? De keuze om zaken uit te stellen, langs welke lijnen is dat gebeurd? Ik ben ook eigenlijk wel benieuwd naar het antwoord van de wethouder ten aanzien van dat ravijnjaar, 2027, inmiddels, niet meer 2026 maar een jaar later. Ja, het gaat eigenlijk over laat je de stad bestuurbaar achter voor een volgend college en de volgende gemeenteraad, natuurlijk. Dus ik kan me zo voorstellen dat een wethouder financiën daar zelf ook al mee worstelt op dit moment en ik ben wel benieuwd naar zijn gedachten daarover.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Ja, de behandeling van de begroting wordt volgende week niet dunnetjes, maar heel dik over gedaan, denk ik. Dus ik ga daar inhoudelijk niet veel over zeggen. Het gaat mij nu om de 10a tot en met 10d, die worden afgedaan. Ik zou graag zien, net zoals bij de Duisenberg behandeling, dat het college een

onderbouwing geeft waarom zij vindt dat het is afgedaan. Daar ontbreekt het aan en dan moeten we zelf op zoek, in de begroting van is het wel of niet afgedaan. Dus het zou heel welkom zijn als daar nog een slag gemaakt kan worden deze dagen, dat het college aangeeft waarom is 10a tot en met 10d afgedaan.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Ja, dank, voorzitter. Ja, ik ga, denk ik, ook alle prachtige punten die GroenLinks gaat inbrengen gewoon voornamelijk maandag natuurlijk doen. Ik denk wel dat deze bespreking ook wel even nut heeft, zeker omdat er natuurlijk best wel wat partijen het ook niet hebben gehaald om op tijd die technische vragen in te stellen of in te dienen. Dus daar is natuurlijk ook een mooi moment om even nog wat puntjes te benoemen. Los daarvan, ik had wel een punt wat ook in het verlengde zat wat de heer Klaver al benoemde. Het gaat over de duurzaamheidsbegroting, zitten we al een beetje op het randje van de wethouder die over ... gaat en de wethouder die over duurzaamheid gaat. Want bijvoorbeeld die motie, 10b is het dan geloof ik, daar staat die motie zes over de duurzaamheidsbegroting. Nou, daar staan best wel punten in die nog niet in die duurzaamheidsbegroting zitten, dus ik zou denken dat die nog niet is afgedaan, maar ik ben even benieuwd waarom die wel wordt voorgesteld, inderdaad, om te worden afgedaan. Daarnaast zien wij ook nog wel nut in wat meer tussendoelen stellen. We hebben een aantal doelen op 2030, 2050. Ik denk dat het best wel nut kan hebben om tussendoelen te stellen die richting op om te kijken of we op de juiste momenten ook de goede dingen doen. We hebben daar ook wat technische vragen over gesteld. Het antwoord ging niet helemaal in op de vraag wat dat betreft, dus misschien even als aftrapje, maar ik ga er volgende week wel verder op in of het college daar ook nog nut in ziet.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk eventjes wie nog meer vragen heeft in eerste termijn. Nee. Dan geef ik het woord aan wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Ja, even kijken. Misschien nog even over hoe deze begroting is opgebouwd. We gaan er volgende week het debat over doen, dus ik probeer het ook een beetje beknopt te houden, maar wij zien in ieder geval dat we incidenteel heel veel middelen over hebben. U heeft het financieel kader gezien, dat leidt inderdaad, uiteindelijk, tot een tekort van nu nog in deze begroting geprognoseerd 4 miljoen in 2027, maar volgens mij is dat een veelvoud van wat wij de komende jaren verwachten over te houden, als we daar geen andere bestemming voor vinden, vloeit het in de algemene reserve. Dus we hebben op die manier ook een buffer voor vele jaren, voor vele slechte jaren, laat ik het zo zeggen. Dus dat is, denk ik, één deel van het bufferverhaal. Het tweede deel is inderdaad wat hier benoemd is, we houden rekening met de inflatie. Daar ben ik zelf heel blij mee dat we dat op een goede manier hebben kunnen inpassen in de begroting, zowel ten aanzien van de exploitatie als ook de kapitaallasten die samenhangen met het IP. Wat het college betreft is dat overigens geen blanco cheque, want de IP kredieten, die krijgt u gewoon langs. Dus afhankelijk van wat voor type krediet het is, of het een A, B of C krediet is, komt het bij u langs of wordt het door u gemandateerd om aan het college dat krediet te verstrekken. Dus als het project inderdaad dunderd wordt en een hoger krediet nodig heeft en het is een raadsbesluit, dan krijgt u dat gewoon door de portefeuillehouder voorgelegd. Ten aanzien van de exploitatie hebben we gezegd: in principe willen wij wachten tot een regulier P&C moment zoals de voortgangsrapportage of de kadernota om u in ieder geval toestemming te vragen van op deze manier willen wij die buffer inzetten. Maar we gaan het straks ook hebben over SRO en het gascontract en dan ziet u dat we ook wel eens worden ingehaald door de actualiteit en ons misschien toch genooddaakt vinden om sneller tot een besluit te komen. Dat zullen we dan zorgvuldig doen en we zullen u dan ook na besluitvorming over informeren. Dus dat is de ruimte die wij als college aan u vragen. Dus ik denk dat deze begroting wel ontzettend behulpzaam is, eigenlijk al en ik denk dat we de discussie, dat staat in de

programmabegroting ook benoemd. We hebben geconstateerd dat er overschotten zijn. Het rijk heeft in de contourennota ook al deels geadviseerd aan de gemeente, nou, reken u niet rijk, reserveer een deel van deze incidentele middelen voor inderdaad die ravijnjaren. Nou, dat hebben we in ieder geval in onze oren geknoopt. We hebben er nog geen conclusie aan verbonden. We hebben hier in deze kadernota gezegd, eigenlijk, het verweken van het coalitieakkoord in deze programmabegroting leidt al tot een behoorlijke stijging van de uitgaven. Dat moeten we even, ik noem het maar even laten bezinken. Daar moet de organisatie naartoe schalen, dat ze inderdaad die uitgave ook daadwerkelijk kunnen gaan doen. Maar dan is het bij de kadernota 2024 denk ik dat we met elkaar het gesprek aan moeten gaan van ja, als we inderdaad een groot overschot hebben van tientallen miljoenen de komende jaren, ja, wat vinden we dan met elkaar een verstandige besteding? Gaan we dat allemaal apart zetten in de reserve voor de slechte jaren, gaan we op zoek naar een goede voorstellen die leiden tot een incidentele investering die misschien wel structureel een beter financieel of maatschappelijk rendement creëert of zegt u, we hebben nog aanvullende ambities en altijd even spannend of de arbeidsmarkt dat aankan, maar er zijn nog aanvullende dingen die we zouden willen doen. Dat gesprek wil het college heel graag met u voeren en niet pas bij de kadernota maar eerder al. Dus van het college is, denk ik, ik denk dat we even met het presidium moeten schakelen wat voor vorm dat dan precies is. Ga ik, denk ik, eind dit jaar, begin volgend jaar met u het eerste gesprek aan van we hebben dan de begroting vastgesteld, we kunnen de septembercirculaire verwerken, we kunnen een paar inschattingen maken van nou, hoe ontwikkelt bijvoorbeeld het sociaal domein zich structureel. Wat voor buffers zou je daarvoor moeten aanleggen en dan komen we met een grofmazig financieel plaatje bij u terug en zou ik graag met u gewoon het open gesprek aan willen gaan van nou, hoe willen we daarmee omgaan? Bij de versterkers hebben we een discussie gehad van dat u vond, het is teveel een collegeding. Dat hebben wij ook in onze oren geknoopt, we hebben gezegd, nou, laten we kijken of we de raad daar wat meer bij kunnen betrekken aan de voorkant zonder dat we in elkaars positie gaan zitten. Dus uiteindelijk is dat gesprek, wat mij betreft gewoon bedoeld om bij u op te halen, te luisteren, te verwerken als college, daar onze conclusie aan te verbinden en dan leggen we het formeel ter besluitvorming aan u voor. Dat zou, denk ik de goede verhouding zijn. Dus dat is in ieder geval mijn ambitie en u gaat daar zeker een behoedzaamheidsbuffer in terugvinden. Dat kan ik u als wethouder financiën wel garanderen, natuurlijk. Ik denk niet dat wij, dat er snel een voorstel zou komen vanuit het college zou komen om te zeggen, nou, wij laten het, we doen onze ogen dicht voor 2027 en reserveren daar niks voor. Dat lijkt me ook uitermate onverstandig.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben in ieder geval heel blij met deze toezegging om, goed, met deze begroting hebben wij inderdaad het coalitieakkoord verwerkt en doorgewerkt voor de komende jaren en met de meicirculaire en de septembercirculaire zijn er ook weer incidentele middelen natuurlijk vrijgekomen. Dus ik ben heel blij dat we niet het traject van de duurzaam doen versterkers eigenlijk op die manier over doen, maar het met elkaar, het samenspel opzoeken, eigenlijk. Een vraag nog ter verduidelijking. Komt het college dan met een voorstel terug in de commissie bestuur om dat dan met elkaar op deze manier dan te bespreken van waar liggen de wensen of we doen dat voorstelronde en we nemen dat in januari ook tijdig mee richting de kadernota. Kunt u daar iets meer over aangeven?

De voorzitter: Wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Wat we in de begroting op pagina 12 hebben opgeschreven is dat wij gezegd hebben, we de raad tijdig betrekken. Voorafgaand de behandeling van de kadernota. Dus we gaan met elkaar het gesprek aan. Eerst maar eens kijken, ik hoor daar wel positieve geluiden over, dus ik denk dat dat ook gewaardeerd

wordt en dat u daar het wel mee eens bent. Dan is het, denk ik, ook even zoeken naar een vorm die daarbij past. Je kunt verschillende vormen doen. Je kunt zeggen: de wethouder financiën gaat alle fracties langs op een fractievergadering. Of u zegt: wij creëren iets openbaars waarin we ook in het openbaar onze standpunten uitwisselen en onze ideeën voor het voetlicht brengen. Dat zou mijn voorkeur hebben. Waar ik vooral heel erg aan hecht, is gewoon een goed gesprek. Dus dat is even dat we er een beetje de tijd voor hebben. Dat zou denk ik, voor mij, het belangrijkste zijn. Maar wat ik gezegd heb is een beetje een alternatieve werkvorm, dus misschien dat ik even bij het presidium langsga om te kijken of zij daar op willen meedenken.

De voorzitter: Mijnheer Van Kessel, kort graag.

De heer Van Kessel: Ja, ook een beetje in aansluiting op het externe onderzoek wat ze in Amsterdam hiernaar laten doen, ook ongeveer binnen dezelfde tijdlijn. Staat het college ook open om binnen dat traject wat we dan nu via het presidium gaan laten lopen, om daar eventueel ook onafhankelijk extern advies op in te winnen over de trends die eraan zitten te komen? En eigenlijk ook de gemeente door buiten af te laten informeren over wat er op ons afkomt?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder.

Wethouder Roduner: Nee, ik denk niet dat nodig is. We hebben hier een ontzettend goede afdeling concern control die ook in goede verbinding staat met het VNG, het Rijk. Dus ik denk dat wij ons een heel goed beeld kunnen vormen van wat de ontwikkelingen zijn, wat de trends zijn. Al een aantal jaar laten we zien dat we bij de Wmo jeugd trendanalyses maken om te kijken van wat komt er uiteindelijk op ons af? Ik denk dat een extern onderzoek dat proces nou niet per se aanvullend heel veel voordeel op heeft. Sterker nog, ik denk dat we een beetje moeten opletten dat we daar nog weer een extra onderzoek op doen, dat moet begeleid worden, daar moet informatie worden aangeleverd. Voor je het weet ben je vooral bezig met het creëren van werk, terwijl ik denk, volgens mij zijn wij prima in staat om dat goed zelfstandig te doen. Dat is, denk ik, ook een beetje het tweede punt. U zegt eigenlijk, ik wil ook nog een verder onderzoek om te kijken waar misschien wel bezuinigd kan worden, zo zeg ik het maar. Terecht wordt er gezegd, we hebben een begroting, dus je kunt in de begroting goed nalezen waar we ons geld aan uitgeven, hoe we ons geld binnenkrijgen. Dat lijkt me een heel helder overzicht. Veel van de dingen die we doen zijn boven wettelijk, op het gebied van duurzaamheid, minimabeleid, veel dingen die we ook wel heel erg belangrijk vinden met elkaar. Daar kan de raad altijd anders in besluiten, maar het gesprek dat we met elkaar gaan aangaan is volgens mij, hoe gaan we op een goede manier de middelen, de extra middelen die we hebben, op een zorgvuldige manier een plek geven richting de toekomst. Wat mij betreft zetten we daar de energie op en gaan we niet kijken of wij de begroting nog eens een keertje kunnen doorlopen op wat er allemaal minder kan. Dan heb ik liever een ander gesprek, namelijk dat u zegt waar ik vind dat er geld vanaf moet en dat wij dan aan de slag gaan om die bezuiniging een vorm te geven. Dan hebben we een wat productiever gesprek dan dat we hele begroting daar nog een keer op doornemen. Volgens mij zeg ik het nu niet veel anders dan wat mijn voorganger al de vorige periode ook heel vaak gezegd heeft.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ik denk dat er toch even, als ik ook de wethouder zo beluister, dat dan eigenlijk twee discussies door elkaar heen gaan lopen op deze manier. Want volgens mij, zo richting die kadernota hebben we gewoon incidentele middelen die vrijkomen waarvan we kunnen aangeven van, wij willen een potje creëren voor de slechte jaren of we willen dat juist direct laten landen en de quick wins, of iets dergelijks in die stad laten landen. Zoals ik het betoog van de collega-beluister is eigenlijk een jong, je wil vooral voorbereiden

op de periode hierna. Dus ik hoor daar niet direct een discussie in van, we moeten gaan afschalen of we willen gaan bezuinigen op een aantal zaken, maar veel meer: hoe bereiden we ons daar goed op voor. Ik begrijp dat andere gemeenten dat inderdaad toch ook een beetje aan het doen zijn. Volgens mij hoeven we niet een heel apart begrotingscyclus daarop te gaan starten, maar ik zou wel een beetje de discussie niet op die manier willen vermengen. Of heb ik de wethouder niet goed begrepen? Dat kan ook.

De voorzitter: Wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Nou, ik denk wel dat ... Als je je ergens op wil voorbereiden moet er een aanleiding zijn. Nou, we zien dat er gewoon de komende jaren geen aanleiding is om daar op die manier naar te kijken. Dat is, denk ik, deel één. Sterker nog, we zien uitdagingen op andere vlakken die ook onze inzet vragen. Dus mijn voorstel zou zijn, laten we dan ook vooral de inzet zetten op dingen die het meest urgent zijn. Volgens mij heeft het verleden ook wel laten zien dat als het inderdaad financieel ... Stel dat het rijk inderdaad zegt volgend jaar, 2027: het ravijn is het ravijn. Dan hebben we een andere discussie met elkaar, maar vooralsnog is dat een discussie, elk jaar schuift het ravijn weer een jaartje door. Dus het kabinet heeft ook bij de septembercirculaire weer het ravijnjaar 2026 voor ons gedekt. Hartstikke fijn. Maar we weten dat er een discussie gaat volgen over die volgende jaren, ook over de grootte van het belastinggebied. Nou, mochten we nou tegen die tijd het gevoel hebben van, hé, dit gaat structureel niet de goede kant op, het Rijk laat ons structureel in de kou staan in plaats van elk jaar dat toch weer oplost. Dan hebben we gelukkig nog een paar jaar om daar ook over na te denken: hoe willen we maatregelen nemen om onze begroting gewoon sluitend te krijgen. Dat gaan we dan ook natuurlijk doen. Maar ja, ik zie nu niet: ik denk, ik heb er nog steeds wel vertrouwen in dat het Rijk ook gewoon zijn financiële verantwoordelijkheid richting gemeente neemt. Dat heeft we vervolgens steeds jaar op jaar gedaan en laten we hopen dat het een keer structureel gewoon goed gebeurt.

De voorzitter: U heeft een vraag van de heer Alberts. Interruptie van de heer Alberts, Forum voor Democratie.

De heer Alberts: Dank u wel, voorzitter. Even ter verduidelijking, want ik denk dat ik het niet helemaal goed begreep. Maar bepleit u nu pas structurele beleid omtrent financiën pas wanneer er conjunctureel dingen gebeuren die daar aanleiding toe geven en wijdt u alles wat er tot nu toe als aanleiding gezien zou kunnen worden voor een betere structurele financiële huishouding aan wat er tot nu toe conjunctureel is gebeurd?

De voorzitter: Wethouder.

Wethouder Roduner: Nee, niet conjunctureel. Ik denk, het kabinet heeft het rijk, heeft eigenlijk gezegd: wij financieren de gemeente eigenlijk alleen maar voor deze kabinetsperiode en daarna moet het volgende kabinet het oplossen. Dat leidt ertoe dat onze inkomsten zo zijn er naar beneden kletteren in 2026. Nou, het Rijk heeft gezegd, 2026 is wel vervelend, want het is een verkiezingsjaar. Nou, 2026 wordt weer een beetje gedempt. Maar er loopt nog steeds een discussie gemeente en het rijk over structurele financiering voor de structurele taken die het rijk van gemeente verlangt. Het standpunt van de gemeente is: we hebben een structurele taak van u gekregen, daar verlangen wij ook structurele financiering voor. Wij vinden het eigenlijk niet netjes van het Rijk dat het Rijk heeft gezegd, het kabinet heeft gezegd: wij nemen alleen voor deze kabinetsperiode onze verantwoordelijkheid. Er zit een proces om te komen tot die structurele oplossing, dat lijkt me goed om dat af te lopen met elkaar. Mocht het helemaal mis gaan, mochten wij inderdaad het gevoel krijgen nou, het kabinet trekt zijn handen van de gemeente af, laat ons in de kou staan, dan zeg ik, dan moeten we aan de slag, dan hebben we gelukkig ook nog een paar jaar, hopelijk met wat versterkte buffers en dan gaan we dat met elkaar oplossen.

De voorzitter: De heer Alberts.

De heer Alberts: Ja, voorzitter, en als u dat dan me toestaat om een ja of nee vraag stellen aan de fractie van de VVD. Is dan de vraag eigenlijk die de VVD met diens betoog heeft gesteld van, wij gaan ondanks wat het rijk doet toch nadenken over een structurele, meer structureel solidere financiële huishouding binnen de gemeente. Is dat dan wordt betoogd ondanks dit verhaal?

De voorzitter: Nou, kort antwoord, de heer Van Kessel. Ja of nee, is de vraag van de heer Alberts.

De heer Van Kessel: Ik denk niet dat ik de vraag goed heb begrepen. Maar het antwoord gaat hoe dan ook zijn dat wij vinden dat het verstandig is om met een behoedzaamheidsbuffer aan de slag te gaan en daarover na te denken, dat proces en wij zullen daar, denk ik, ook een voorstel voor gaan doen in de gemeenteraad en iedereen die daarover wil meedenken hoe dat eruit komt te zien, die nodig ik hier dan van harte toe uit. Zo kunnen we richting maandag met een mooi voorstel komen hoe we dat als gemeenteraad graag voor ons zien.

De voorzitter: Dank u. Dat voldoet voor u? Ja.

Wethouder Roduner: Ja, volgens mij het punt nog over de investeringen die naar achteren zijn geschoven. Kijk, we hebben geen keuze gemaakt om dingen uit te stellen, dat is niet zo. Maar ik heb alle wethouders, dat was eigenlijk uw vraag ook bij de kadernota, ik heb alle wethouders die met het IP te maken hebben op bezoek gehad en gevraagd: nou, kan je wat scherper aangeven wat uw planning is? Is uw planning haalbaar conform wat er in de vorige begroting staat. Is dat nog steeds de planning, zijn er startnotities, zijn er startnotities vastgesteld die ertoe leiden dat u dat geld ook daadwerkelijk dan gaat uitgeven. Nou, helaas was het antwoord toch iets vaker dan ik misschien ook wel had gewild dat het toch was, het staat nu wel dan geraamd, maar we moeten het, het gaat ons meer tijd kosten. Het gaat niet in drie jaar worden uitgegeven, maar het gaat in vijf jaar worden uitgegeven. Het gaat ons niet lukken om dat uit 2023 vast te starten, maar het wordt helaas 2024. Dat is dan toch een aantal keer gebeurd en dat heeft ertoe geleid dat we gezegd hebben, dan heeft het ook geen zin om dat geld in 2023 ter beschikking te stellen als u pas in 2023 begint, dus dan zetten we het in de begroting wat naar achter. Daarmee is het niet weg, de investering is nog steeds beschikbaar en het is, denk ik, de uitdaging van de ... om te zorgen dat de investeringen versneld worden. Het is niet een proces wat we nooit doen, want onze investerings-IP zit nooit op 100 procent, het zit altijd, volgens mij, op een procent of 70 maar ik denk wel dat het de uitdaging is om dat ook vast te houden en dan ook rekening houden met die 70 op een goede raming te komen. Nou goed, dat werk is nog niet af, want we hebben nu een deel doorgeschoven. Ook richting kadernota hebben we gezegd: we gaan werken aan een tien jarig IP, een IP met een langere doorlooptijd, maar met een langere plan horizon zodat we de dingen ook beter in de tijd kunnen zetten, rekening kunnen houden met een aantal grote investeringen die op de gemeente afkomen zoals het vervangen van de zwembaden. Dan hebben we op die manier proberen we wat meer grip te houden op het IP. Dus het is, wat de criteria zijn. Criteria waren gewoon realisme. Dus wat is uw planning? Is het geld volgens planning. Dus de vraag was eerder van, wat is uw planning, welke gelduitgaven verwacht u daarvoor? Ziet u nog mogelijkheden om te versnellen? Dat is ook altijd nog wel een vraag. Is er in het IP iets nodig om te versnellen? Dan kom je uiteindelijk tot een herziene planning.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, een helder antwoord van de wethouder, maar ik hoor dus wel heel duidelijk van: dat geld blijft uiteraard gewoon staan, het is alleen even opgeschoven op basis van mensen, mankracht en andere zaken die we nu hebben, wat is de planning nu. Maar daar wordt in elk jaar

gewoon weer opnieuw naar gekeken en als er dan wordt aangegeven van, we kunnen toch wel versnellen, dan gaan we dat ook gewoon versneld opvoeren. Dat is wat ik dan ... Oké.

De heer ...: '...'.
[Yellow square icon]

Wethouder Roduner: U had de criteria gevraagd en ook de rol van de raad, denk ik. Dat is het tweede punt. De rol van de raad is dat we dit eindproduct met u bespreken en delen. De voorbereidingskredieten, dat zijn bijvoorbeeld bij weer en onderhoud de kredieten die volgend jaar ... De projecten die we volgend jaar in voorbereiding nemen, die kredieten ziet u langskomen. Ja, ik zit een beetje te zoeken, wat is uw rol van de raad? Kijk, dit is uiteindelijk wat u zegt, dit stellen we financieel met elkaar vast, maar in de commissie heeft u natuurlijk wel regelmatig, denk ik, discussies over het SHO, dus de onderligger eigenlijk van het huisvestingsplan onderwijs om te kijken van, wat is de behoefte in de onderwijsinvesteringen, welke scholen moeten wanneer ... Zijn wanneer aan de beurt? Dat is het inhoudelijke beleidsproduct, waar volgens mij waar u dan vooral uw, ik denk dat het een belangrijk sturingsproduct ook is.

De voorzitter: Mijnheer Van dat Kessel, heel kort.

De heer Van Kessel: Ja, sorry, maar dan zou ik dan toch van de orde, want ik begrijp heel goed dat wij spreektijden met elkaar afspreken en daar houd ik me eigenlijk altijd ook aan. Nu hebben we te maken met de begroting, een nieuwe begroting die wordt aangenomen waar ik dus een paar minuten voor heb als grootste oppositiepartij. Dat is gewoon te kort gebleken. Dus ik kan ook natuurlijk vragen om een extra nog voorbereidende vergadering, dus dan kunnen we nog een hele avond extra vergaderen, of er kan toch ook die ene keer dat ik dan een extra spreektijd gebruik, op een onderwerp belangrijk is en waar ik flink geïnterrupteerd ben, toch ook zonder zuchten mijn paar vragen laten stellen en dan ...

De voorzitter: '...'.
[Yellow square icon]

De heer Van Kessel: Ja, die heb ik en dat gaat over ... De wethouder geeft aan dat er 100 miljoen dus verplaatst wordt in de tijd op basis van realistisch plannen. De vraag, komt er een startnotitie of niet. De gemeenteraad gaat daar nu financieel mee instemmen, maar hij verwijst dan van, er zijn dan beleidsstukken die daaronder liggen en daarin kunt u dat gesprek daarover voeren. Maar wij gaan dus nu wel met de financiële consequenties instemmen zonder dat wij op geen enkele wijze inzage hebben in de wijze waarop deze investeringen worden uitgesteld. Mijn woordvoerders of onze woordvoerders, zouden moeten willen weten waarom wordt die investering niet gedaan en waarom wordt die uitgesteld? Wat is het probleem, hoe kunnen we dat versnellen? Maar niets van wat wij hier vanavond hebben gehoord, van deze wethouder, is terug vinden in deze begroting, en dat vind ik vreemd, daar doet deze gemeenteraad zichzelf mee te kort. Dat is mijn signaal aan de gemeenteraad en ik zou echt willen zeggen: laten we nou toch vragen aan de wethouder of aan het college om op het moment dat ze met dit soort plannen komen, om uit te zetten, om dat toch beter te onderbouwen, want ik vind op deze manier kun je eigenlijk ... Weet je eigenlijk niet waar deze gemeenteraad mee instemt en wat daar de beleidsgevolgen voor zijn en het is niet weinig, het gaat om 100 miljoen, het zijn flinke investeringen en ik heb daar echt m'n twijfels bij hoe wij daar ook richting de begroting met het instemmen nu daar mee om moeten gaan, want het is een flink bedrag en we gaan daarmee instemmen om dat maar niet te doen, zonder dat we enig idee hebben van waarom dat is. Wellicht misschien een extra technische briefing of een extra onderbouwing waarin we worden meegenomen waarom dat per project zo gegaan is. Ik vind het heel weinig, ik vind het echt summier en ik denk dat de gemeenteraad zichzelf daarmee tekort doet. Dat was mijn laatste opmerking, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. We zitten volgens mij in de tweede termijn nu. Want u had beantwoord ... U heeft een vraag, mijnheer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde niet zo heel veel zeggen omdat we dit toch gaan herhalen in de raad, maar ik hoor toch wel een paar dingen waar ik graag dan ook wel mijn licht over wil laten schijnen. Een ding wat ik wel duidelijk wil maken hier is, we hebben hier in deze gemeenteraad een auditcommissie, daar ben ik zelf lid van en daar zijn andere collega's van de gemeenteraad ook lid van, van de VVD, GroenLinks, OPH. In die auditcommissie zit ook een externe partij en daar worden al heel veel vragen gesteld over de begroting, hoe dat in elkaar wordt gezet en hoe we tot bepaalde besluiten zijn gekomen. Dus ik zou het echt vreemd vinden als we met zijn allen dan weer willen gaan afspreken om een extra check te gaan doen op een begroting terwijl die extra check er eigenlijk al is. Dus mijn oproep aan de heer Van Kessel bijvoorbeeld, als u sowieso weten, daar hebben we de auditcommissie voor en mijnheer Brug van de VVD zit er ook in, dus die kan daar ook waarschijnlijk uw fractie daarbij helpen. Tweede punt wat ik wilde zeggen, omdat dat nog niet besproken was, maar ik zie een vraag.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Klaver van het CDA.

De heer Klaver: Ja, nou prikkelt u mij, want nou ben ik geneigd de VVD te gaan bijvallen, want er liggen natuurlijk wel keuzes onder. Ga je iets vandaag doen of ga je iets morgen doen? Dat gaat over vele tientallen miljoenen en dan kan u niet zeggen: ja, de auditcommissie heeft ernaar gekeken, iedereen heeft ernaar gekeken en die keuzes zijn verder niet relevant. De raad gaat er natuurlijk wel over wanneer we wat wel en niet kunnen gaan doen en de VVD vraagt om inzicht. We hebben daar technische vragen over gesteld, de antwoorden zijn inderdaad summier en de slagkracht van de gemeente is blijkbaar niet zodanig dat we onze ambities snel waarmaken. Het schuift op.

De heer Abbasi: Dat klopt, de auditcommissie gaat niet over politieke vragen, maar de auditcommissie gaat over hoe we de begroting hebben opgesteld en een externe partij, Deloitte, die helpt ons ook daarbij. Maar ik snap niet waarom we ... De vragen die de heer Van Kessel stelt, dat zijn de vragen die we vanuit de raad aan het college stellen. En u bent misschien niet tevreden met de antwoorden, dat kan, maar wij hebben uiteindelijk zelf de keuze hoe we daarmee omgaan en dat gebeurt hier dan ook en daar worden dan antwoorden gegeven, en dan kunnen we tijdens de raadsvergadering kan de VVD of welke partij dan ook besluiten om hun besluit of ze de begroting wel of niet steunen, van die vraag af te laten hangen. Dus ik begrijp gewoon niet zo goed waarom wij het zo met elkaar moeten gaan hebben over extra checks en extra dingen terwijl we dat eigenlijk al hebben. We hebben de auditcommissie.

De voorzitter: Er is een interruptie van de heer Klaver.

De heer Klaver: Kijk, het gaat wat mij betreft niet om de checks, maar het gaat wel om de onderbouwing van de keuzes die het college maakt om bepaalde investeringen uit te stellen. Daar gaat het om en daarin zijn de beantwoordingen op de technische vragen heel summier en denk ik dat de vraag van de VVD heel legitiem is.

De voorzitter: De heer Abbasi.

De heer Abbasi: We hebben hier alle ruimte om die vragen toch te stellen?

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Dank u wel, voorzitter. Ik moet hier toch ook heel even op reageren, want ik heb zelf ook die vraag natuurlijk gesteld van wat is dan inderdaad die onderbouwing en langs welke lijnen is dit besproken in het college? Kijk, het is dan wel heel makkelijk om hier dan ons nu te laten raden naar welke van de 100 miljoen uitgestelde investeringen zal ik mijn licht eens op laten schijnen? Dus het is ook een beetje in hoeverre ... Goed, er had ook een set criteria kunnen staan in de beantwoording van langs deze lijn hebben we de beantwoording gehad. Nou, zo is dat niet gegaan, dat begrijp ik nu uit die antwoord. Alleen de vraag is nu dan: wil je dat voor een volgende keer wel anders zien? Want ja, het zijn ook al onze ambities en het gaat ook over de uitvoeringskracht van ons apparaat natuurlijk en de dingen die wij voor Haarlemmers willen realiseren. Dus ik denk niet dat dat het allemaal recht zal doen als dat in de auditcommissie gaat landen en dan wij hier iemand van de auditcommissie langs laten komen.

De voorzitter: De heer Abbasi.

De heer Abbasi: Nee, dat doet het ook niet, maar we hebben, kijk, we hebben een begroting en de begroting is eigenlijk een heel simpel document. Daar wordt aangegeven hoeveel geld er wordt binnengehaald, er wordt aangegeven hoeveel geld er wordt uitgegeven. Daar gaan we met zijn allen vragen over stellen. Vervolgens komen de antwoorden en die antwoorden zijn summier, wordt hier in deze raad gezegd. Dat kan, en daar gaan we dan vervolgens wel of geen conclusies aan verbinden, maar er wordt hier in de raad net gedaan alsof de begroting, alsof daar geen informatie in staat. Dat klopt gewoon niet. Dat klopt gewoon niet, daar staat informatie in en die informatie kunnen we gedetailleerder navragen, maar ik wil echt niet het college ieder jaar een opdracht geven om nog meer informatie er in te zetten omdat we bang zijn om iets te missen. Het is onze taak om te zorgen dat die informatie op de juiste plek staat, niet van het college.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, kijk, die informatie die staat dus inderdaad deels in de begroting en deels in de andere teksten, maar als ik dus zeg: op beheer en onderhoud wordt er de komende jaren, ik roep maar wat, een bedrag, 40 miljoen voor uitgeschoven. Dat gaat allemaal naar de volgende periode. Bent u dan tevreden met het antwoord? Dat vraagt u het heengaat. Dus uw partij heeft ze daar geen ambities op en denkt van nou, oké?

De voorzitter: De heer Abbasi.

De heer Abbasi: Dit soort bureaucratische dingen willen we toch ons zelf en ook het college en de mensen niet aandoen? U vraagt: waar gaat het heen? Er komt antwoord en vervolgens doet u daar iets mee. Dan zegt u van, dit vind ik niet goed, ik wil dit anders zien of dit vind ik goed, dit accepteer ik. Dat is toch goed gaat? Dat is toch hoe het gaat? Dat is toch het hele idee van een begrotingsbespreking?

Mevrouw Çimen: Ja, maar het gaat toch om goed geïnformeerd ...

De voorzitter: Mevrouw Çimen, uw microfoon. De heer Drost, GroenLinks

De heer Drost: Ik zou de PvdA wel een beetje gelijk willen geven, want het is maar net op welk niveau, dan kunnen we een leuke discussie met elkaar voeren, ja toch. Het is maar net op welk niveau je dat gesprek wil voeren in de begroting. Want ik vind het niet heel interessant om precies in detail te weten en te sturen op elk project in de begroting te bespreken waarom met welke redenen. Dat vind ik echt teveel details voor de begroting. Ik snap dat je bijvoorbeeld als commissie beheer lid best wil weten waar projecten staan, maar ik

vind het veel interessanter om met elkaar het gesprek te voeren ook bij zo'n begroting van ja, hoe komt het dan en hoe kunnen we met elkaar zorgen dat die investeringen wel die stad ingaan? Daar wil ik graag ook geïnformeerd over worden en daar hebben we ook vaak het college op gechallenged om te zorgen dat die investeringen ook beter die stad ingaan en dat we hebben gezorgd dat we dat ook versneld hebben met het gebiedsgerichte beheer en dergelijke. Volgens mij moet je dat soort gesprekken voeren en welke investeringen waar precies, dat vind ik niet een begrotingsdiscussie, in alle eerlijkheid.

De voorzitter: Ik zit nog even te kijken, de heer Abbasi. Precies. Mijnheer Abbasi, had u nog vragen?

De heer Abbasi: Kijk, dit is een heel interessante discussie en ik denk dat we hier met zijn allen over door kunnen gaan, maar ik zet er even een streep onder want anders blijft het heen en weer pingpongen. Ik heb namelijk ook een concrete vraag aan de wethouder, want ik zag het, ik hoorde het niet voorbij komen in de vorige bijdrages en dat gaat over bedrijfsvoering. Een van de dingen die we continu terug horen komen in bijna alle beleidsstukken, is dat de capaciteit die we hebben in de gemeente, dat die lager is en dat het door de krapte op de arbeidsmarkt ook heel moeilijk is om mensen aan te trekken. Ik ben nog even gaan kijken op de website van de gemeente Haarlem en het vacatureoverzicht. Ik zie al minimaal twintig vacatures waarvan ik van een paar weet dat het meerdere fte's zijn die aangenomen moeten worden zoals bijvoorbeeld handhavers. Het enige wat ik dan mis in de begroting is, ik zie wel dat er budget wordt vrijgemaakt voor die traineeships die dus op worden gezet, een paar ton per jaar. Maar ik zie nog niet andere concrete getallen hoe we willen gaan zorgen dat die arbeidsmarkt communicatie beter wordt en hoe we meer mensen aan willen trekken. Ik ben echt bang dat we over een paar jaar hier zitten, aan het eind van de collegeperiode en dat we tot de conclusie komen, ja, we hebben heel veel dingen niet kunnen doen omdat er niet genoeg mensen waren of omdat we wilden dat de begroting heel gedetailleerd werd waardoor heel veel mensen daarop zaten. Dus ik ben heel benieuwd of daar in de begroting nog iets meer over gezegd kan worden of dat de wethouder daar nu iets over kan zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Tweede termijn voor de heer Drost.

De heer Drost: Ja, ik was in mijn eerste termijn op de duurzaamheidsbegroting ingegaan, maar ik heb daar misschien wel een voorstel over en een aankondiging. Ik meen ook in de begroting gelezen te hebben dat er, ik heb in de begroting ook gelezen dat het college het gesprek ook wil aangaan over de doorontwikkeling van de duurzaamheidsbegroting en welke thema's erin. Dus ik kan me voorstellen dat we dat misschien op de raadsjaaragenda zetten, dat we daar op een moment discussie over wordt gevoerd, dus dan zou ik willen voorstellen dat die motie dan nog niet is afgedaan en pas op het moment als we die discussie hebben gevoerd en verder had ik wel een vraag gesteld over de eventueel nog wat tussendoelen op het gebied van CO2 onder andere, maar ik wil ook wel het gesprek maandag over ingaan en dan zou het zomaar kunnen dat we met een motie daarover komen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Trompetter, Actiepartij. Dank u wel.

De heer Trompetter: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me geheel aan bij de heer Drost van GroenLinks, ook als indiener van de motie. Hij is pas afgedaan als die afgedaan is en volgens mij staan hier nog een aantal dingen in die bijvoorbeeld, die 17 duurzame ontwikkeldoelen hebben we nog niet helemaal scherp, denk ik. Het gesprek kan daar nog wel verder over worden gevoerd en wat dat betreft is die motie niet afgedaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even verder, tweede termijn, geen vragen. Dan geef ik weer het woord aan wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Ja, dank u wel. Nog even uit de eerste termijn. Het CDA heeft gevraagd van, ja, waar vinden we nou eigenlijk de afdoening of de onderbouwing van de afdoening van de moties? Bijvoorbeeld op pagina 171 vindt u de toelichting op de motie over het externe toezicht op Cocensus. Ik zorg dat u gewoon een lijstje krijgt van paginanummers waar u die motie kan afzien. Dat krijgt u technisch. Partij van de Arbeid heeft eigenlijk een vraag gesteld over de capaciteitstekorten. Daar zijn twee manieren voor. Je kunt zorgen dat je bezetting op orde krijgt of externe inhuur doet. Daar hebben we ook het strategisch personeelsbeleid voor gehad, traineeships is, denk ik, een uitvloeisel van het strategisch personeelsbeleid wat gaat over binden, boeien en ... Ik ben de derde b vergeten. Behouden misschien, ik weet het niet. Maar die discussie is, volgens mij, hier geweest. Dat is, denk ik, deel een, dus we doen ons uiterste best om een aantrekkelijke werkgever te zijn om mensen te binden en te boeien en te behouden. Dat is deel één. Maar er komt nog een tweede stuk aan en dat is namelijk dat wij toch ook denken dat als die krapte op de arbeidsmarkt ook structureel gaat zijn, dat het ons misschien dus niet gaat lukken om al die capaciteitsvragen in te vullen en dat ons dat ook misschien wel gaat dwingen tot het maken van nadere keuzes. Dat is nog wel een gesprek wat wij in het college nu hebben lopen van, op welke wijze gaan we dan om met de beperkte capaciteit en waar alloceer je dat aan? Alloceer je dat aan uitvoering? Alloceer je dat aan beleid? Wat betekent het voor het beleid als je zegt, voor mijn eigen portefeuille sprekend, kijk, bij een afdeling wonen ligt er heel veel op een bordje, ligt een uitgebreide woonvisie. Ik heb met hun dat gesprek van ja, dat vinden we nog steeds allemaal belangrijke acties, maar misschien moeten we er een jaartje langer over doen. Misschien moeten we het onszelf gunnen om te zeggen, de termijn van die actieagenda maken we een jaar langer, op die manier gaan wij gewoon aan de slag. Dan hebben in ieder geval wat capaciteit om, als er mensen niet zijn, of als er tussentijdse vragen vanuit de raad komen of tussentijdse maatschappelijke ontwikkelingen op te vangen. Dat is een manier. Dat gesprek loopt tussen college en directie, daar gaan we u ook over informeren. Dus dat is denk ik ten aanzien van capaciteit. Dat zijn twee punten. Ik had geconcludeerd dat u dat op maandag opnieuw in gaat brengen. Dan ten aanzien van het IP. Ik denk niet dat we alles in de begroting moeten willen oplossen. Kijk, er zijn verschillende manieren, volgens mij, om dat gesprek te voeren. Ik denk in de commissie met de vakwethouder. Dat kan je doen aan de hand van de begroting, dat de begroting niet alleen hier besproken wordt, maar ook voorafgaand besproken wordt in de verschillende commissies. Hebben we wel eens gehad. Of aan de hand van beleidsproducten zoals het SHO. Ik heb zelf wel eens een keer een actieplanversnelling woningbouw ingeschoten in de commissie om op die manier het gesprek met de commissie aan te gaan. Dat zijn, volgens mij, de manieren waarop dat gesprek goed gevoerd kan worden met de vakwethouder. Maar omdat er dus geen, in dit geval geen beleidsmatige keuze achter zit, bijvoorbeeld een enorme financiële bezuinigingsnoodzaak waardoor we zeggen, er moeten bezuinigingen worden genomen, dus we gaan daarom projecten uitstellen. Dat is een beleidsmatige keuze. Die keuze zit hier niet in deze begroting, dus dat is ook wel een andere manier van rapporteren dan. Dat is in ieder geval mijn overtuiging en ik denk niet dat we onze begroting moeten belasten om per project uit te leggen waar het in de planning staat.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Nou, dat laatste dat deel ik wel, natuurlijk, want anders heb je vijftien begrotingen op elkaar gestapeld en zijn wij drie weken bezig met de begroting doorakkeren. Tegelijkertijd, ik denk dat deze toelichting ook al wat meer had kunnen helpen, ook in de technische beantwoording, maar ook in de begroting zelf. We hebben gewoon gekeken, er is een rondvraag gedaan en dit is de uitkomst daarvan en niet per se. Kijk, in het strategisch huisvestingsplan onderwijs heb je gewoon heel duidelijk bijna per jaar, bijna per

kwartaal aangegeven van wat gaan we aan met welke onderwijsinstelling en wat niet. Op heel veel andere beleidsterreinen gebeurt dat niet op die manier. Dus het is voor ons natuurlijk ook een enorm uitzoekwerk. Dus heel even vanuit de positie van iemand die hier niet dagelijks mee bezig is met een set ambtenaren die gewoon heel duidelijk weten van dit is de planning hoe die eruit ziet, voelt het af en toe ongrijpbaar. Dus dat is eigenlijk het enige wat ik dan terug wil zeggen en dat is niet per definitie een vraag aan de wethouder, maar een constatering.

De voorzitter: Een signaal. Oké. Dank u wel. Beantwoording, was u daar klaar mee?

Wethouder Roduner: Dat was hem.

De voorzitter: Ja. Even kijken, de bedoeling van dit agendapunt was verdiepende bespreking. Volgens mij is dat goed gelukt en gaan we volgende week verder praten. Eventjes over ... Sorry?

De heer ...: Ik ben er niet tevreden over.

De voorzitter: U bent er niet tevreden over. Maar volgende week 7 en 10 november gaan we in de raad verder spreken en heeft u ook weer meer spreektijd om daarop in te gaan. Volgens mij heeft de wethouder ook gezegd dat in samenspraak met het college, met het presidium na de bespreking van de begroting gekeken gaat worden naar het financieel plaatje, hoe daar verder op doorgesproken kan worden met u en daar komt dus nog een technische beantwoording over die motie. Op de afdoening daarvan. Volgende week gaan we dit als bespreekpunten de raad hier verder bespreken, maandag 7 en donderdag 10 november. Dus. De heer Drost.

De heer Drost: Ja, een beetje van de orde, misschien is dat ook een beetje mijn zorg, hoor, maar het zal een punt zijn voor het presidium om ook volgende week even te kijken hoe we die begroting hebben besproken, maar ik constateer nu in ieder geval dat bij het stellen van de technische vragen er volgens mij zeven, acht partijen geen vragen hebben gesteld. Ik constateer nu dat een paar partijen wat hebben gezegd, heel veel ook niet. Mijn partij wacht de bespreking volgende week rustig af, maar ik ben een beetje in het ... We gaan zien wat het gaat brengen, maar op inhoud hebben we nog niet veel gehad. Misschien moeten we toch maar kijken hoe volgende week verloopt. Ik zit hier met een beetje een gek gevoel op dit moment.

De voorzitter: Maar uw voorstel zou zijn om nog langer hierover door te praten of er voortaan meer tijd voor in te ruimen?

De heer Drost: Nee, zeker niet, maar er worden allemaal zaken aangeboden en daar wordt geen gebruik van gemaakt. Dat is mijn constatering en we gaan waar het toe leidt volgende week. Het is misschien een beetje mijn eerste verbazing uitspreken.

De voorzitter: Oké. Dan wil ik het hierbij afronden en dan gaan wij over naar ... Ik kijk even rond. Punt 13 dat gaat over het initiatiefvoorstel over de ... Even kijken, hoor, dat was de benoembaarheid van commissieleden vanaf veertien jaar en ik zit even te kijken wie daar vanuit het college bij aanwezig zal zijn. Dat is de heer ... Niemand, oké. Ik zit nog even te kijken of ik bij het volgende agendapunt ... Bij het volgende agendapunt 11 zou wethouder Roduner ook aanwezig zijn. Dan kijk ik even rond of de commissie akkoord gaat met het naar voren halen van agendapunt 13. Ja. Dan stellen we dat zo vast. Oké, beste commissie. De heer Visser, de heer Abbasi, mevrouw Çimen. Ik stel even vast dat de heer Visser is aangeschoven namens de ChristenUnie. Er stond ook na het vorige agendapunt een koffiepauze gepland, maar aangezien we wat voorlopen op de tijd ...

Ik heb wat moeite met de klok, want die staat nog op zomertijd. Maar we lopen nu voor op het schema. Zou u misschien eventjes, mijnheer Van Kessel. Ik wil graag eventjes nu het agendapunt verder aankondigen, ja?

Ter advisering aan de raad

13. Initiatiefvoorstel ChristenUnie Benoembaarheid commissieleden vanaf veertien jaar: 1e wijziging Verordening op de raadscommissies gemeente Haarlem 2022

De voorzitter: We gaan nu verder met agendapunt 13 en na afloop van dat agendapunt nemen we even koffiepauze omdat dat nu gepland stond. We hebben het over het initiatiefvoorstel ChristenUnie benoembaarheid commissieleden vanaf veertien jaar, de eerste wijziging verordening op de raadscommissies gemeente Haarlem. Nou, eventjes ter inleiding. Op de kandidatenlijst voor de gemeenteraad kunnen volgens de kieswet ook minderjarigen staan die veertien jaar of ouder zijn. Dat is kieswet artikel H7 lid 1. Dit is gedaan om te zorgen dat inwoners die gedurende de zittingsperiode van de raad achttien worden in deze periode ook zitting kunnen nemen in de raad vanaf het moment dat ze achttien zijn. Met dit initiatiefvoorstel van de ChristenUnie wordt het mogelijk voor fracties om niet-raadsleden die voorkomen op de lijst van kandidaten voor de laatstgehouden raadsverkiezingen, ook voor te dragen als commissielid als deze nog niet de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt. Het voorstel ziet er op dat deze leeftijd verlaagd wordt naar veertien jaar. Nou, waarom gaan we dit bespreken? De indiener van dit initiatiefvoorstel is de ChristenUnie. Aan de hand van de behandeling in de commissie zal de ChristenUnie bepalen of zij hun initiatiefvoorstel ter besluitvorming aan de raad willen voorleggen. Dus ik wil op deze manier nu het woord geven om te reageren op dit initiatiefvoorstel. De heer Trompetter van de Actiepartij.

De heer Trompetter: Heel graag en op zich ook wel kort. Ik heb niet zoveel tijd meer. De Actiepartij is voorstander van het zo vroeg mogelijk betrekken van jongeren bij de politiek. '...' lijkt wel in strijd met de arbeidstijdenwet. Een veertien jarige mag niet na zeven uur 's avonds werken, maar een paar uur per week. Dit om kinderarbeid te voorkomen. Hoe kijkt de ChristenUnie hiernaar?

De voorzitter: De eerste vraag was dit. Ik kijk even naar de heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil de heer Visser en de ChristenUnie uiteraard bedanken voor het opstellen van dit voorstel. Altijd fijn als iemand daar zoveel tijd in steekt. Dus dank u wel daarvoor. Mijn vraag is eigenlijk hetzelfde, waarom veertien en geen zestien?

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, het is een beetje een herhaling van zetten want het voorstel zelf is natuurlijk gewoon hartstikke helder en het is ook heel goed om jongeren hier duidelijker bij de politiek te betrekken. Wij hebben het zelf al uitgebreid besproken ook in de fractie en ook aangegeven van ja, gelet op de complexiteit van de onderwerpen en ook los van hoewel de arbeidstijdenwet hier niet aan de orde is, natuurlijk, zagen we daar ook wel wat praktische, wat hobbels en dergelijke en gelet op de complexiteit van ook de onderwerpen en de mate van vergaderen, dachten we zelf ook van ja, is het nou wenselijk om iemand van veertien al hier in die commissies rond te laten lopen. Uiteindelijk is dat aan de fractie zelf die dat ... Aan de partij zelf die dat bepaalt, maar wij voelen ons in ieder geval comfortabeler bij een startleeftijd van zestien en ik ben dan ook benieuwd naar de reactie van de initiatiefnemer of hij daartoe bereid is om dat eventueel aan te passen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Amand van Trots Haarlem.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Nou, wij hebben altijd al kinderen, zo hoor ik het een beetje, van veertien jaar op de lijst gehad en we hebben er nu ook weer een paar. Dus wij vinden wel een voorstel altijd. Kijk, wat de collega's benoemen, ja, weet ik ook als ze veertien zijn. Ga overal maar kijken, dus waarom eigenlijk niet. En je hebt natuurlijk jongelui, meisjes, jongens die heel goed hun mondje kunnen roeren en goed inzicht hebben. Waarom niet? Waarom moeten wij dat altijd allemaal beslissen? Dus wij zijn altijd daarvoor. Dus wij zien geen weerstand in zoiets omdat wij eigenlijk zelf al die jongelui al hebben. Dus wij hoeven eigenlijk ze niet meer aan te trekken, want ze komen bij ons vanzelf. Dus prima voorstel, wij stemmen ermee in.

De voorzitter: En ook veertien jaar.

De heer Amand: Veertien jaar. Dus als ze bij Van der Valk werken ze ook, voorzitter. Ik bedoel, overal werken ze, ga maar om je heen kijken, overal hier ook in de stad en daar hoor ik niemand over. Ga eens in een keuken kijken bij een restaurant, café.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Interruptie, waarom veertien dan? Kinderen van twaalf werken ook. Waar is uw ondergrens?

De heer Amand: Nou, kijk, als jij nu ook de nood hoog is dat de kinderen toch een zakcentje willen verdienen, waarom niet? En als ze wat willen als schaduw of als commissielid, waarom mag dat niet? Ik vind het een vorm van discriminatie. Laat die kinderen lekker vertellen wat ze willen. Die weten misschien nog meer dan ik en dan u. Dus waarom niet?

De voorzitter: Mijnheer Drost.

De heer Drost: Maar ik vroeg, wat is uw ondergrens? Die heeft u niet?

De heer Amand: Nee, je moet natuurlijk niet een kind van acht, dat kan ook mijn kleindochter zijn of mijn kleinzoon, dat is natuurlijk onzin. Ik zeg veertien jaar, dat is de mooie grens en dat is toch prima?

De voorzitter: Mevrouw Otten van Hart voor Haarlem.

Mevrouw Otten: Nou ja, er is natuurlijk niets op tegen om kinderen of mensen jong te betrekken bij de politiek, dat lijkt me zeer duidelijk. Maar ik sluit wel aan bij de woorden van mevrouw Çimen, gezien de complexiteit van de onderwerpen is dat voor een veertienjarige, denk ik, wel heel erg veel. Natuurlijk, je kan hem laten meelopen in je fractie als fractie-assistent of weet ik veel wat. Ik vind zelf zestien ook erg laag. Als we het hebben over de arbeidstijdenwet, de arbeidstijdenwet is een ding, de andere kant is dat hier vergaderingen echt nog wel eens uitlopen tot half twaalf, twaalf uur. Ik vind het eigenlijk kinderarbeid wat u voorstelt, dus ik zou willen adviseren, laat lekker in uw fractie meelopen en als ze achttien zijn dan ligt de wereld nog steeds voor ze open.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. De heer Drost van GroenLinks.

De heer Drost: Ja, dank u, voorzitter. Nou, inderdaad fijn voor het werk ook dat we het erover kunnen hebben. Nou, we hebben deze week ook even wat technische vragen over de mail gestuurd, in ieder geval, we hebben al even contact gehad, want de punten die al genoemd zijn, die leven ook bij ons. Arbeidstijdenwet en of het überhaupt van de wet, wat meer in bredere zin, kon. Ik ben wel overtuigd, inderdaad, dat die arbeidstijdenwet

er niet in strikte zin geldt. Ik denk tegelijkertijd meer vanuit de geest vanuit die wet denkt dat het in dat opzicht niet een geweldig idee is om vanaf veertien dat te doen. Het is best wel strikt, veertien vijftien inderdaad. Maximaal twee uur per dag doordeweeks, na zeven mag er niet meer gewerkt worden of tussen zeven en zeven. Ongeveer. Dan beginnen we vaak ongeveer met vergaderen, dus in die context lijkt het ons geen goed idee. Het neemt niet weg dat het natuurlijk een hartstikke goed idee is om jongeren erbij te betrekken, dat is vanaf basisscholen leuk, zoals velen van u ook gedaan hebben met Democracy, afgelopen weken. Dezelfde programma's zijn voor middelbare scholen. Ik zou best het interessant vinden om daar ook beter op te kijken, met de jongerenraad, hoe kunnen we versterken, verbreden enzovoort? Dus mijn fractie ziet zeker heil in het beter betrekken van jongeren, maar ik denk niet dat dit de geijkte vorm daarvoor is.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even wie nog meer wil reageren. Geen reacties? Dan geef ik het woord aan de heer Visser van de ChristenUnie.

De heer Visser: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel ook voor alle positieve reacties, complimenten, maar ook de kritische vragen en dat is eigenlijk een kernvraag, en daar kom ik zo op terug. Daar wacht ik nog heel eventjes mee. Ik vond de woorden van de heer Amand mooi, jongeren die hun mondje kunnen roeren. Ik zie het ook tegenwoordig wel, jongeren debatteren volop op school. In de tijd dat ik op de middelbare school zat, ik voel me nu echt te oud, was dat niet zo en ik sta echt versteld hoe jongeren vaak heel mondig dingen kunnen zeggen over hoe ze in de samenleving tegen dingen aankijken en als ik dan kijk waar we in Haarlem over debatteren, nou, woningbouw staat nu op een en de woningen waar we nu over beslissen, dat zijn de woningen die worden opgeleverd als de jongeren waar wij het nu vanavond over hebben de woningmarkt op gaan. Dus dan is het ook leuk als ze daar over kunnen meepraten. Wat is nou de aanleiding van dit voorstel? Eigenlijk dacht mijn fractie dat het al lang kon. Sterker nog, toen wij onze kandidatenlijst opstelden, hebben we ook eens gekeken van hoe zit het eigenlijk en toen zijn we naar de site van het VNG gegaan en daar stond ook dat het kon. Dus nou, mooi. Het eerste wat dus de heer Drost ook deed toen dit voorstel kwam, was naar de site van het VNG gegaan en daar stond dat het niet kon. Dat is natuurlijk gek. Hoe is het nou gekomen? Nou, dat komt omdat onze fractie naar de site van het VNG is gegaan, daar zag dat kon en vervolgens de Haarlemse verordening pakte en daar stond dat het niet kon. Toen dachten we, hé, hoe kan dat nou? Dus wij hebben die twee verordeningen naast elkaar gelegd, de modelverordening en onze eigen verordening, en die waren hetzelfde. Toen dachten we van, nu gaan we het VNG bellen, hier klopt iets niet. Uiteindelijk was de conclusie dat de VNG op hun site zei, het kan wel, maar volgens hun eigen verordening kon het dus niet. Dus vervolgens hebben ze hun site aangepast. Toen zei ik tegen VNG: ja, dat was niet mijn bedoeling, het gaat er niet om wat er in de modelverordening staat, het gaat erom wat er in de wet staat. Nou, daar heb ik een hele mailwisseling van maar uiteindelijk is de conclusie, en dat is ook door de griffie nogmaals juridisch getoetst, het kan wel, alleen volgens de modelverordening kan het niet. Maar modelverordening, het woord zegt het al, dat is maar een model en wij hebben als Haarlem gewoon alle vrijheid om te kiezen. Ook andere gemeenten hebben bepaalde keuzes gemaakt. Bijvoorbeeld ook, wij hebben hier in Haarlem ook de eis dat je op de kandidatenlijst hebt gestaan. Dat geldt in een heel aantal andere gemeenten niet. Daar kan je willekeurig iemand voordragen als partij voor de commissie, je hoeft niet op de lijst hebben gestaan. Dat is ook zo'n afwijking wat je in je plaatselijke verordening kunt regelen. Dus dat is concreet dat wij voorstellen. Wij zeggen: de wet biedt de mogelijkheid, laten we het doen. Nou, en dan is de vraag: welke grens stel je? Nou, we hebben natuurlijk, u heeft onze argumenten kunnen lezen in het initiatief. Waarom hebben we die veertien jaar voorgesteld? De simpele reden omdat die leeftijd van veertien jaar wel in de wet staat. Want je mag als veertienjarige op een kandidatenlijst hebben gestaan. Dan is de logische redenatie dat, als je als veertienjarige op de lijst kan hebben gestaan en zelfs met voorkeurstemmen in de raad gekozen kan worden, alleen mag je geen zitting nemen want als raadslid moet je achttien zijn. Nou, dan zou het een logische zijn dat je zegt van:

je kan dus met voorkeurstemmen gekozen worden. Dan zou je in de commissie warm kunnen draaien en op de dag dat je achttien wordt, kan je raadslid worden. Dus dat is de rationale in het voorstel om zoveel mogelijk bij de wettelijke grens aan te sluiten. Want als je andere grens doet, of dat nou zeventien, zeventien en een half, zestien, vijftien en een half, weet ik veel, is, dat heeft iets van willekeur in zich. Maar, en dan kom ik uit natuurlijk op die arbeidstijdenwet, er zijn natuurlijk wel inderdaad andere wetten waar je natuurlijk wel in de geest van kunt redeneren. De arbeidstijdenwet, ook dat is juridisch getoetst, is hier niet van toepassing. Ik zei, ik geloof tegen de heer Drost, dat ik van de week zei, ik vergelijk het met jongeren gaan naar een feestje, dat doen ze ook tot 's avonds laat en als ze hier in de commissie actief worden, gaan ze naar een democratisch feestje en dat wordt ook laat. Dus in die zin, maar natuurlijk, ik snap wel dat u de parallellen legt met werk, maar we zijn als raadsleden en als commissieleden heel bijzonder, we krijgen bijvoorbeeld als raadslid ook een salarisstroomke maar we zijn geen werknemer. Dus we hebben nu eenmaal juridisch inderdaad een beetje een bijzondere positie. Maar ik hoor hier wel, volgens mij, een meerderheid zeggen van nou, we zouden het wel willen, maar we vinden veertien jaar wel erg jong. Ik snap die zorg. Dus als u zegt tegen mij van: we vinden het initiatief goed, we willen het steunen, maar eigenlijk alleen maar steunen bij zestien, dan ben ik natuurlijk van harte bereid om het voorstel aan te passen en dan doen we het op die manier naar de raad. Dan ben ik al heel blij en ik denk dat we dan ook stappen kunnen zetten en kunnen kijken hoe het bevalt, want er waren meerdere partijen, minstens twee, maar volgens mij meer, die jongeren op de lijst hadden. Dus wie weet wat voor verrassing we de komende periode nog gaan krijgen aan nieuwe jonge frisse commissieleden.

De voorzitter: Oké. De heer Alberts, Forum voor Democratie.

De heer Alberts: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag ter verheldering. Bepleit u hier nou wettelijke coherentie of bepleit u iets omdat u de meerwaarde ziet van onder andere veertienjarige jongeren in de commissies van de raad?

De voorzitter: De heer Visser.

De heer Visser: Allereerst zie ik de meerwaarde, dus dat is één en twee, constateer ik dus dat de wet de vrijheid hier aan de gemeente geeft. De modelverordening zegt van ja, in de geest van de wet passen we alle bepalingen van de raadsleden toe op commissieleden, dat is de modelverordening, maar de wet zegt er niks over. De wet zegt letterlijk, de raad gaat daarover. Dus we zouden bij wijze van spreken, dat was net ook een vraag, waar ligt de ondergrens? We zouden zelfs de ondergrens op zeven jaar kunnen leggen, bij wijze van spreken. Dat doen we niet, maar dat zou kunnen, wij hebben die vrijheid. Zoals u zegt vanavond, we doen eens gek, dan zou u dat kunnen doen. Maar de wet zegt er dus niks over, de enige link die je hebt in de wet is die veertien jaar voor die verkiesbaarheid en daarom heb ik gezegd van, die logica is er wel om daarom die grens bij veertien te leggen. Al het andere haal je er andere argumenten bij, maar de arbeidstijdenwet is daar natuurlijk wel een linkje naar en ik kan me voorstellen, er zijn wel meer wettelijke dingen waar een grens op zestien ligt, dat je zegt: we leggen de grens op zestien. Maar in de wet die hierover gaat, staat er niks over. Dus het enige haakje wat er is, is die veertien jaar.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Klaver, het CDA.

De heer Klaver: Voorzitter, als de ChristenUnie bereid is om de minimum leeftijd van veertien aan te passen naar zestien, dan heeft het ook de steun van het CDA, want wij willen wel ook in dit opzicht in de geest van de arbeidstijden handelen en vinden het dus geen goed idee om het open te stellen voor veertien en vijftienjarigen, maar als u op die manier aanpast, heeft u ook onze steun.

De voorzitter: De heer Trompetter.

De heer Trompetter: Ja, dat geldt voor de Actiepartij eigenlijk ook. We willen ook, zeg maar, toch een beetje ons aan de arbeidstijdenwet, de geest van de wet. In de leeftijd van veertien zit je ook net in een lastige periode in je leven. Zestien lijkt toch wat beter als je hem aanpast dan verwacht ik dat mijn fractie dat zal steunen.

De voorzitter: Oké, dank u wel. De heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook de PvdA zal dit voorstel steunen als de leeftijd wordt verhoogd naar zestien. En ik hoorde de heer Visser zeggen dat hij bereid is om dat te doen, dus onze steun daarvoor.

De voorzitter: Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter, en dank ook aan de heer Visser voor de heldere toelichting op de vragen. Het is gewoon heel goed uitgezocht en dat zag ik ook al in het stuk zelf. Voor D66, zoals gezegd, de ondergrens is voor ons zestien en als u bereid bent dat inderdaad aan te passen, en dat geeft u net aan, dan gaan wij dat steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog anderen? De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Ja, onze grootste zorg zat in ieder geval wel bij veertien, vijftien. Ik heb hem niet zodanig besproken van dat we wel zestien wilden, maar we hebben hem gewoon letterlijk besproken zoals u hem heeft ingediend. Dus ik zal dat ook terug naar mijn fractie leggen. We zien het tegemoet.

De voorzitter: Nog anderen in tweede termijn? Nee. Dan gaan we nog een keer naar de heer Visser.

De heer Visser: Ik zal het zo snel mogelijk aanpassen in overleg met de griffie en dan komt het op de raad, wat mij betreft.

De voorzitter: Ja, want dat was de volgende vraag, het is nu bespreken en aan u is het, met alles wat u hier gehoord heeft, wilt u het naar de raad brengen en dan met de aanpassing zoals hier voorgesteld, gaat u het aan de raad voorleggen. Oké, nou, dan is het hierbij besproken. En hoe gaat het naar de raad? Als hamerstuk, hamerstuk met stemverklaring, bespreekpunt. Stemverklaring. Dan is het hierbij besproken. Dan danken we de heer Visser voor zijn toelichting, dank u wel. De heer Trompetter gaat ook. Of gaat u pauze nemen? Ik wilde net afronden en zeggen: laten we nu even pauze houden en er stond volgens mij een half uur pauze gepland. Nee, tien minuten. Tien minuten, dus laten we hier om vijf over negen dan weer terug zijn. Ja?

Koffiepauze

Ter advisering aan de raad

11. Vaststelling van de Meerjarenbegroting MRA 2021-2024 (FR neemt dit agendapunt waar voor RB)

De voorzitter: Wij gaan weer verder na de koffiepauze. Welkom terug. Ik constateer dat de heer Van Kessel, die is niet meer aanwezig. Nou ja, zijn spreektijd was op. We zijn aangekomen bij agendapunt 11. Hiervoor is ook wethouder Roduner aangeschoven als waarnemer voor wethouder Berkhout en we gaan het hebben over de vaststelling van de meerderjarenbegroting MRA 2021-2024. Dat stuk is wat later aangeleverd, begreep ik,

door de heer Berkhout. En het is de eerste keer dat het in deze commissie besproken wordt. De tweede keer? Oh, sorry, dan vergis ik me. In de samenwerkingsafspraken van Metropoolregio Amsterdam, de MRA, van eind '21 zijn afspraken opgenomen over de behandeling van een aantal kerndocumenten waaronder de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting is de financiële uitwerking van de MRA agenda. De meerjarenbegroting vormt daarmee het financiële kader van de MRA samenwerking. Op 29 juni 2022 heeft de raad een positieve zienswijze afgegeven op de concept meerjarenbegroting met enkele aandachtspunten. Dat is waarschijnlijk waar u op doelt, dat het eerder besproken is, ja. Deze aandachtspunten heeft de directie van de MRA meegenomen in haar nota ter beantwoording en nu wordt de raad voorgesteld de meerjarenbegroting vast te stellen. Wat gaan we bespreken? Voorgesteld wordt in te stemmen met de vaststelling van de meerjarenbegroting MRA 2021-2024, met dienverstande dat de bedragen voor 2024 worden beschouwd als een raming. Als u zich niet in dit voorstel kunt vinden, kan de raad een andere zienswijze geven, dan wel dit voorgestelde besluit amenderen. We gaan hier nu dus over praten en wie kan ik in eerste termijn het woord geven? De heer ...

De heer Trompetter: Dank u wel, voorzitter. Dank voor deze begroting. De wens van Haarlem om inzicht te hebben in de ambtelijke uren inzet wordt '...' voldaan. Uit het overzicht blijkt dat ondanks '...' nog 0,8 fte ruimte heeft voor inzet. Wordt deze inzet ook gepleegd? Gaan we het ook doen als regio? Nou, het is wel duidelijk in deze zaak waar de MRA staat nu. Wat me opvalt is dat bij een aantal begrotingskosten geen bedrag staat ingevuld zoals de samenbindende visie op de regio en samenwerking, regionaal economische strategieën en kunst en cultuur en erfgoed. Mag mijn fractie er vanuit gaan dat er wel inzet gepleegd wordt op deze beleidsonderdelen? Eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik hierna het woord geven? Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben een tijdje geleden inderdaad de conceptbegroting besproken. Ik had toen maar een aantal vragen en die zijn toen ook helder beantwoord door de wethouder tijdens die behandeling. Wij kunnen instemmen met deze meerjarenbegroting en wat ons betreft is het een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Dat geldt ook voor het CDA.

De voorzitter: Dank u wel, helder. De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Ja, wij hebben als commissie ook op andere stukken van de MRA natuurlijk best wel wat aandachtspunten meegegeven, onder andere over het democratisch gehalte ervan en het meenemen van de inwoners van de MRA. Laten we daar ook de komende jaren op blijven hameren. Maar nu gaat het natuurlijk concreet over het vaststellen van de meerjarenbegroting en daar hebben we verder geen opmerkingen meer. Dus wat ons betreft akkoord.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Linder, ChristenUnie.

De heer Linder: Ook wij kunnen instemmen met deze begroting.

De voorzitter: Dank u wel. Geen anderen die hier het woord over willen voeren? Dan kijk ik even ... Oh, de heer Amand, Trots Haarlem.

De heer Amand: Trots Haarlem is natuurlijk altijd tegen de MRA geweest, dus wij stemmen tegen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Alberts, Forum voor Democratie.

De heer Alberts: Forum voor Democratie, de partij van het microfobie concept, sluit zich daarbij aan. Dus even een stem tegen extra etaleren in ook deze commissie. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Nog anderen? Dan kijk ik even naar de wethouder, wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Ja, dank u wel. Ja, er is nog steeds een portefeuillehouderoverleg cultuur, dus er is ook nog steeds een pfo landschap waar wethouders bij elkaar komen en als het nodig is kunnen daar ook acties worden uitgezet. Nou, dat kan hetzij in samenspel met het MRA, of dat dat een gemeente zelf misschien ook een keer een voorstel neerlegt. Dus dat zijn thema's die ook binnen de MRA wel degelijk op de agenda staan en er wordt natuurlijk ook ... Is nu sinds kort ook een eerste verkenning naar een portefeuillehouderoverleg sociaal om ook die verbreding van de MRA wat te doen. En ja, we zullen die andere inzet ook gaan voeren vanuit Haarlem. Zelf ben ik onlangs voorzitter geworden van het portefeuillehouderoverleg bouwen en wonen van de MRA. Nou, ik moet dan ook gelijk mensen mee leveren, dus dan zijn goede manier om uiteindelijk onze inzet ook op een praktische manier vorm te geven in de zin van ook een inhoudelijke rol ter ondersteuning van mij, maar ook de verbinding met de MRA te houden. Dus dat gaan we doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even, de heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Dank u wel, voorzitter. Na het antwoord van de wethouder kan Actiepartij instemmen met de MRA begroting en is het een hamerstuk wat ons betreft.

De voorzitter: Dank u wel. Nog in tweede termijn vragen? Nee. Dan kunnen wij volgens mij hierbij vaststellen dat het naar de raad kan als hamerstuk. Nou, dan is het agendapunt hierbij afgerond binnen korte tijd. Dank u wel.

Overige punten ter bespreking

12. Informatienota college over Gascontract SRO NV (FR neemt ook het deel van RB waar)

12.a Achtergrond informatie: eerder verschenen dd. 19 juli 2022 Raadsinformatiebrief inzake Gascontract SRO NV

12.b Achtergrond informatie: eerder verschenen dd. 30 augustus 2022 Raadsinformatiebrief Gascontract SRO NV

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 12 en dat is de informatienota college over gascontract SRO en dat gaat over dat u op 22 juli 2022 de gemeenteraad geïnformeerd is dat SRO NV op basis van Europese sancties tegen Rusland waarschijnlijk verplicht is om het contract voor levering van gas met Gazprom marketing en trading retail uiterlijk 10 oktober aanstaande te beëindigen. De gemeente Haarlem is voor 50 procent aandeelhouder en belangrijke opdrachtgever van SRO NV. Er spelen voor SRO twee belangrijke vragen. Hoe wordt op een rechtmatige wijze opvolging gegeven aan de sanctieregels, waarbij het verboden wordt om overeenkomsten voort te zetten met Russische bedrijven? Als het gas niet meer via Gazprom kan worden verkregen, hoe kan SRO dan op een rechtmatige wijze aan gas komen van niet Russisch bedrijf? De raad is op 30 augustus 2022 weer geïnformeerd over de stand van zaken. Aangegeven is dat er op dat moment

nog onduidelijkheden waren op landelijk en internationaal niveau die relevant zijn voor de te zetten stappen. Die situatie geldt nog steeds. Dit agendapunt is al eerder op verzoek van het CDA geagendeerd en wilt u hierover nu als eerste het woord voeren? De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Graag, voorzitter. Ja, de eerdere informatienota's waren voor ons aanleiding om het te agenderen, want dat was natuurlijk toch een heel zorgelijke situatie hoe dat allemaal verder zou gaan met de sportaccommodaties, met hogere energieprijzen. Het is fijn dat de wethouder een aanvullende informatienota heeft aangeleverd met de actualiteit. Het is niet de laatste actualiteit, hebben we maandag meegekregen, want we hadden maandag eigenlijk best wel goed nieuws, namelijk dat de ontheffing voor het huidige contract wordt verlengd tot 31 maart en daarmee is de druk weer enigszins van de ketel en er is ook door SRO de verwachting uitgesproken dat de kans heel waarschijnlijk is dat het contract mogelijk kan worden uitgediend. Dus dat de nieuwe contractpartner, de Duitse contractpartner, dat die acceptabel zou zijn en dat daar de sanctiewetgeving niet van op toepassing is. Dat is allemaal niet zeker, dat wachten we af, maar nou, er gloort, wat dat betreft hoop. Dus dat is goed nieuws. Met die actualiteit zijn er nu nog wel een paar vragen van mijn kant. We moeten natuurlijk de ontwikkelingen afwachten, maar een paar vragen. In het stuk staat dat 25 procent van het gas voor het volgende jaar nog niet was ingekocht en meegenomen zou worden in de besteding. Wat betekent dat nu voor de actuele situatie en wat gebeurt er nu met die 25 procent? Die valt dus blijkbaar buiten het huidige contract, moet nog ingekocht worden. Wat is daar de consequentie van? Even kijken, een andere vraag is: op basis van de actuele dagprijzen van eind september zou dan het nadeel voor Haarlem 1,2 miljoen zijn en voor 2024 en '25 aanzienlijk lager. Nou zitten we in een nieuwe actuele situatie, maar mijn vraag is wel, waarom zou dat dan in 2024 en '25 aanzienlijk lager zijn? Misschien een technische vraag. Nou, als die op dit moment niet beantwoord kan worden, dan misschien op een later moment. Maar er zit blijkbaar iets in dat contract waardoor de positie in '24 en '25 gunstiger is. Dan als laatste: is er al iets meer bekend over eventuele compensatie door het Rijk van mogelijke tegenvallers? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil u er even op wijzen dat uw spreektijd om is. De heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben inderdaad afgelopen maandag kennismakingsgesprek gehad of er een kennismakingsbijeenkomst met de directie van SRO en daarin werd inderdaad het goede nieuws gebracht dat die ontheffingsperiode is verlengd. Ik dacht 1 maart, maar ik hoor net dat het 31 maart is, dat is wel fijn. Daar werd ook aangegeven dat de kans heel groot is, dus een van de directieleden acht de kans heel groot dat het contract wordt voortgezet. Maar ik ben vooral heel benieuwd hoe het college hier tegenaan kijkt. We kunnen natuurlijk niet in de toekomst kijken, dat begrijp ik, dus we kunnen nooit de 100 procent garantie of met zijn allen voorspellen hoe dit gaat lopen, maar we kunnen natuurlijk wel het gesprek aan gaan met elkaar om te kijken hoe het college hier tegenaan kijkt, dus ik ben benieuwd hoe de wethouder in ieder geval vanuit het college wordt nagedacht over de voortzetting van dit contract na 31 maart. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Aansluitend bij de vorige sprekers. De brief is een duidelijk verhaal over een onduidelijke situatie. Het lijkt onze fractie het beste om de nadere informatie en de ontwikkelingen nog heel even af te wachten. Maar ik ben ook wel benieuwd naar de beantwoording van de vragen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Linder, ChristenUnie.

De heer Linder: Ja, we zijn natuurlijk blij met het nieuws uit Den Haag dat die nog even uitgesteld wordt. Wat ik persoonlijk niet helemaal begrijp, met het risico dat ik eventueel domme vragen stel. SRO, de gemeente

Haarlem, die neemt toch ook gas af, neem ik aan. Of verwarmt de SRO ook dit gebouw met gas? Hoe zou dat dan staan met het gascontract die de gemeente Haarlem heeft om dit gebouw te verwarmen?

De voorzitter: Dank u wel. Dit was, de heer Linder, dit was uw vraag? U had één vraag? Dit was uw vraag. Oké, dank u wel. Dan gaan we naar de heer Amand, Trots Haarlem.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Humor hoort er ook bij. We waren bij dat gesprek met de SRO afgelopen week en nou is het wel een vraag die bij Trots blijft hangen. Ik had gevraagd over die btw en die was negen procent, maar toen heb ik gevraagd die verhoging normaal nog 21 procent, die extra belasting. Is daar nog wel wat van bekend? Weet u dat niet? Want er was een verlaging, zei die mevrouw, die directrice. Toen zegt ze, ik weet niet hoe het verder gaat in de toekomst. Toen zeg ik, hoe gaat na januari? Maar daar kon ze geen antwoord op geven. Dus we betalen negen procent nu, belasting, maar we betalen natuurlijk veel meer in principe is dat normaal op het gas, als je op de afrekening kijkt. Hoe is dat nu binnen deze muren?

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere vragen aan de wethouder? Ik kijk eventjes, nee. Dan geef ik het woord aan wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: Ja, ik probeer uw vragen te beantwoorden, maar ik moet eerlijk zeggen, ik was er niet bij. Het is ook niet mijn portefeuille, dus ik ben ook nog een beetje zoekend. Dus uw vraag over belasting weet ik niet. Als u die technisch stelt, dan gaan we die beantwoorden. Hetzelfde geldt denk ik voor de vragen van het CDA dat die 25 procent buiten het contract. Ik ga ervan uit dat die 25 procent dus is ingekocht in de aanbesteding. Die heeft wel tot een aanbieder geleid. Maar dat zal ik u ook technisch nog even doen toekomen. Ik neem aan dat ze gewoon dat gas hebben ingekocht of in ieder geval een partner daar voor gevonden. Dus er zitten, hoe we daar naar kijken, misschien is dat dan nog even de belangrijkste vraag. Er loopt ook een discussie over compensatie. Maar vanuit het college hebben wij best wel, je kan hier denk ik best wel op verschillende manieren principieel tegen aan kijken, dus we willen natuurlijk, dat willen wij ook, dat SRO voldoet aan de wet, aan de wettelijke kaders. Als daar een sanctie wordt opgelegd, dan moeten we daar aan voldoen. Maar is wel veel maatschappelijk debat ook geweest van of die sanctie, andere landen die kijken anders tegen het handhaven van die sanctie aan, dus dat is uiteindelijk ook een discussie die in de Tweede Kamer heeft geleid tot een eerste uitstel en nu ook een tweede uitstel, want de overname van die Gazprom dochter [REDACTED], uiteindelijk de Duitse overheid, geloof ik, was natuurlijk ook bedoeld om juist die banden met Rusland door te snijden en dan is het raar als je dan alsnog onder een sanctie zou vallen. Dus dat is deel één. Dus wil je dan voldoen aan de regels, maar die regels waren, wat ons betreft, ook nog niet voldoende duidelijk. Nou, daar is duidelijkheid gevraagd bij die minister, maar die is daar dus ook nog mee bezig. Deel twee is: ja, je kunt wel meer gaan betalen voor je gas, maar de gasmix wordt niet anders. Dus dat is ook een beetje gevoelsding, dat je denkt, ja, we kunnen nu voor veel meer geld ons gas gaan inkopen bij een andere aanbieder, maar de Europese gasmix verandert niet. Ik geloof dat er is besproken dat er maar tien procent Russisch gas in mag zitten, maar ja, dan betaal je daar wel misschien een veelvoud van, van wat je nu betaalt. Dat is dan ook toch wel een beetje een onhandige manier. We hebben ons natuurlijk zorgen gemaakt over de financiële consequenties hiervan en wat dat betekent voor de zwembaden, voor de bedrijfsvoering van SRO, voor de gemeentelijke financiën ook dat is, denk ik, dan staan wij toch enigszins op afstand, dus als dat zou gebeuren is het belangrijk dat SRO in eerste instantie toch kijkt hoe zij dit probleem kan oplossen, maar met deze bedragen was bij ons toch al wel snel het beeld van dat zal niet helemaal bij SRO opgelost gaan worden, dus de kans is groot dat dat vraagstuk uiteindelijk bij de gemeente terecht komt en we de vraag krijgen, nou, gemeente, wij kunnen onze dienstverlening niet meer op het niveau houden wat we met elkaar hebben afgesproken, dus dan moet of de dienstverlening afgeschaft worden, of er moet geld bij. Dat is wat je

ziet lopen en wij hebben daar in ieder geval op geacteerd, dat ziet u in de begroting, dat we zeggen, dit zijn vraagstukken die we de komende periode misschien wel vaker op de gemeente af zien komen en daar hebben wij een reservering voor aangelegd. Dus dat zijn ook het type punten waar je een reservering voor kan aanleggen, waarbij ik altijd een beetje terughoudend ben, want ik weet niet of deze reservering genoeg gaat zijn om alle vragen uit de samenleving op te lossen. Dus er ligt ook nog een motie in de ...

De voorzitter: Wethouder, u heeft een vraag van de heer Amand. Een interruptie.

De heer Amand: Ja, ik had één vraag, voorzitter, als dat mag, aan de wethouder. Ik krijg steeds de vraag van clubs die zeggen: onze cv-installaties zijn dusdanig verouderd, gaat de gemeente of het SRO die vernieuwen? Want die gasrekening loopt bij de clubs ook allemaal op. Dus kunt u daar een antwoord op geven?

De voorzitter: Dit lijkt me een vraag voor de tweede termijn, maar ik ga even door met de beantwoording van de wethouder.

Wethouder Roduner: Eerst nog even, er lopen gesprekken met VNG over eventueel mogelijke compensatie voor gemeenten en sportclubs. Voor zover ik weet is daar nog geen ei op gelegd. Dus nou, er staat ook in de brief teruggestuurd hebben dat we hopen dat het rijk in november daar duidelijkheid op schept, maar voor zover ik weet, is daar nog geen duidelijkheid over. Nou, we hebben gelukkig wat meer tijd, want we kunnen nog even met het huidige contract en de huidige voorwaarden door. De verwachting dat het in de jaren daarna minder heftig is, dat heeft deels, denk ik, te maken ook dat de gasprijs we verwachten dat die niet structureel op dit hoge niveau blijft, maar dat die hopelijk wat zakt. Maar ook het deel van het gas dat we hebben ingekocht, de volgende jaren, wordt ook steeds kleiner. Dus we zitten nu nog op 75 procent, maar volgens mij zakt dat ook. Dat betekent overigens wel dat we een nieuwe aanbieder moeten gaan ... Er ligt nog steeds een uitdaging om ook voor het resterende deel een nieuwe aanbieder te gaan vinden. Uw laatste vraag, ja, ik weet niet wat de SRO nu precies doet aan clubs. Het is, we zijn allemaal net te laat begonnen met de energietransitie, ben ik bang. Maar goed, probeer nu maar eens een nieuwe CV installateur te vinden of een hybride warmtepomp of isolatiemaatregelen. Het is allemaal heel taai. Ik weet wel dat de wethouder sport daarmee ook actief aan de slag is en er worden natuurlijk dingen gezegd: minder lang douchen, temperatuur wat lager. Dat zijn de eerste stappen. Maar er wordt in ieder geval geïnventariseerd bij alle sportverenigingen ook wat voor problemen ervaart u. Wat voor maatregelen zien we met elkaar en dan komt op een gegeven moment toch ook daar de vraag van, wat kan de gemeente betekenen om sportverenigingen overeind te houden in deze lastige tijden.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er in tweede termijn nog vragen aan de wethouder? Nee. Dan constateer ik dat de vragen van Trots Haarlem over de belasting en over de 25 procent, die worden nog technisch beantwoord. Nou, de heer Linder, ChristenUnie.

De heer Linder: Ja, ik besef, mijn vraag is niet beantwoord. Heeft de gemeente dan geen contract voor gas?

De heer Roduner: Ja, wel, maar niet bij deze dochter in ieder geval. Volgens mij werd het hier net al gekscherend gezegd, dit gebouw is volgens mij gestookt op houtpellets, van die houtdingen. Dat vonden we ooit nog heel duurzaam en tegenwoordig zijn we daar kritischer over. Ik weet niet precies, volgens mij hebben we andere gascontract mee het Greenchoice en volgens mij op het gebied van elektriciteit hebben we iets mega innovatiefs. Volgens mij een lokale inkoopmarkt hebben we zelf gecreëerd. Dus dat is heel bijzonder. Maar gas is inderdaad bij een of andere duurzame gasleverancier. Greenchoice hoor ik hier, dus ik denk dat dat klopt.

De voorzitter: Oké. De heer Linder, is het hiermee beantwoord? Ja? Dan zijn alle vragen beantwoord, geen tweede termijn. Nou, het stuk is besproken en het gaat niet door naar de raad. Dus dan sluiten we hier bij het agendapunt af.

14 Concept Raadsjaaragenda (deze wordt op 24/10 nog bewerkt tot de lijst alleen voor de commissie Bestuur)

De voorzitter: Nou, agendapunt 13, dat is net al behandeld, dat was naar voren gehaald. Dus dan gaan we nu door naar agendapunt 14, de concept raadsjaaragenda. Deze concept raadsjaaragenda 2023 betreft alleen nieuwe punten voor de jaarplanning. Het is de bedoeling om in samenspraak met het college te komen tot een zo compleet mogelijk overzicht van onderwerpen die ter vergadering dienen te komen in de commissie. U kunt hierbij aangeven of u het bijvoorbeeld wel of niet eens bent met de voorgestelde planning, of aangeven dat u onderwerpen niet, mist of dat er onderwerpen zijn waar eerst een startnotitie voor is gewenst. De bijgestelde jaaragenda 2023 wordt weer geagendeerd tijdens de vergadering van 1 december en ter besluitvorming voorgelegd aan de raad in januari. Daarnaast is er bijvoorbeeld in de appgroep ook van de fractievoorzitters wat uitgewisseld over de zogenaamde A-dossiers. Ik zie de heer Drost kijken, ja, dat is langsgelopen. A-dossiers zijn grote veelal complexe of kaders stellen de onderwerpen waarbij het in positie brengen van de raad extra aandacht verdient. De keuze van A-dossiers kan gemaakt worden uit enerzijds de raadsjaaragenda 2023 met nieuwe onderwerpen, en de actuele jaarplanning voor de commissie met de lopende onderwerpen. Voor de zogenaamde A-dossiers wordt het volgende proces voorgesteld. De bijgestelde raadsjaaragenda en de actuele jaarplanning van de commissie, worden weer geagendeerd tijdens de vergadering van 1 december tijdens die vergadering wordt dan ook per commissie gevraagd suggesties aan te dragen voor een A-dossier. Hiermee gaat dan in eerste instantie het presidium aan de slag om tot een dossier per commissie te komen. En gaat het ook echt om een A-dossier. Het seniorenconvent van 19 december of 23 januari beslist over de vier A-dossiers die in 2023 opgepakt gaan worden. Aan u het woord om hier op te reageren. Wie wil een reactie geven? Mevrouw Çimen, D66.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Nu ieder geval om de raadsjaaragenda te completeren inderdaad. Als eerste iets wat er al op staat, waar ik heel blij mee ben, dat is het actieprogramma IVH, dus het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid van 2023. Ik zie dat het ter kennisname is, ik zou dat eigenlijk ter bespreking willen hebben en dat scheelt dan weer een maand met zelf agenderen en dat soort zaken. Ik vroeg me af of dat mogelijk is, maar ik zou in ieder geval die suggestie willen doen. Ik zie wat moeilijke blikken bij de griffier. Het staat bijna bovenaan in het document. Daarnaast, ik heb nog maar een paar seconden, maar daarnaast zijn er de afgelopen twee commissievergadering een aantal toezeggingen gedaan en ook een aantal brieven toegezegd en die zag ik nog niet direct in de raadsjaaragenda. Eentje daarvan was van de wethouder De Raadt om de commissie bestuur jaarlijks een voortgangsbrief te sturen over de implementatie wet open overheid en dat zie ik dan inderdaad op die doelstellingen en de financiën. Die zag ik er nu niet instaan, maar dat is nu een jaarlijks terugkerend fenomeen, dus dat zou ik graag toegevoegd willen zien. Daarnaast is er ook door de burgemeester een brief toegezegd aan deze commissie over het handhavingsarrangement in Haarlem. Dus het samenspel tussen politie en de boa's in relatie tot het wel of niet uitrusten van de boa's met een korte wapenstok. En een andere brief die ik zou willen toevoegen op de planning is de brief met de evaluatie van de inrichting van het regionaal bestuurlijk toezicht, prostitutie. Wij zouden die evaluatie toegestuurd krijgen en dan met een bijbehorende brief, neem ik aan, met een duiding daarvan en hoe het vervolg van de regionale aanpak er uitziet. Dus dat waren mijn opmerkingen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Klaver, CDA.

De heer Klaver: Ja. Over het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid is het actieprogramma wat erop staat. Het beleid zelf staat er niet op. Volgens mij moet dat ook nog passeren. Dus die miste ik. De korte wapenstok.

De voorzitter:

De heer Klaver: Oké, nou ja, goed. Dan missen we dat niet, dan is dat ook gauw klaar. De korte wapenstok miste ik ook.. De financiële stukken van Haarlem Marketing, dat zal dan ook regulier zijn en de herziening van het terrassen beleid mis ik.

De voorzitter: De heer Oh sorry, De griffier ...

De griffier: Het gaat er niet om of het regulier is, het gaat erom of het al op die oude jaarplanning staat en dus doorgeschoven wordt, of dat het een nieuw punt is. Als iets er niet opstaat, kan het of betekenen dat het gewoon vergeten is erop te zetten nog, naar aanleiding van de vorige commissie, waar ik niet was, dus daar moet ik dan even achteraan gaan om te repareren dat het er op komt. Maar die marketing is een punt. Als dat er niet opstaat en ook niet op die oude, dan had het er al op moeten.

De voorzitter: Nou, de griffier geeft aan dat dit nagekeken gaat worden of dingen ontbreken. Oké. De heer Trompetter, Actiepartij.

De heer Trompetter: Ja, dank u wel. De korte wapenstok was voor ons geen prioriteit in de nationale agenda, volgens mij zouden we nog eerst een werkbezoek afleggen en deze raad heeft een besluit genomen en daar gaan we niet op terugkomen, denk ik. Dus wat mij betreft niet. Dan heb ik nog wel een opmerking, ik vind de 213 onderzoeken erg laat in het jaar gepland staan en die zou ik graag wat eerder zien dan in december.

De voorzitter: De heer Drost, GroenLinks.

De heer Drost: Ja, dank u voor de volledigheid. Ik noemde het net al twee agendapunten terug, maar het door ontwikkelen van die duurzaamheidsbegroting, ik heb nog even terug gezocht in de begroting an sich staat het ook, geeft het college ook aan van nou, we gaan graag het gesprek aan met u over die doorontwikkeling naar mogelijk brede welvaart. Ik denk dat het goed is om hierop toe te voegen: volgens mij staat die zowel op de nieuwe als de huidige staat die niet.

De voorzitter: De heer Drost, GroenLinks

De heer Drost: Ja, inderdaad het helemaal eens met mijnheer Drost en we hebben het net nog gehad over, ik had het net in mijn hoofd, waar ik deze vergadering ook op zou terugkomen, oh ja, Haarlem in de wereld, het vervolg daarop. Maar ik weet niet, volgens mij staat dat niet op de oude actielijst.

De heer Trompetter: Volgens mij staat er nog geen evenementenbeleid op de agenda. Het college had naar aanleiding van onze mondelinge vragen aangegeven dat het evenementenbeleid medio 2023 werd herzien.

De voorzitter: De vraag is even, is het op deze agenda? Van commissie bestuur? Of is het voor de commissie ontwikkeling? Ik zeg het maar gewoon eventjes. Dan gaat de griffier dit ook even voor u nazoeken. Dank u wel. Zijn er nog andere opmerkingen bij dit agendapunt? Nee. Ik zit even te kijken. De wethouder hoeft niet te reageren, het is een aanvulling en we gaan nog tijdens de volgend vergadering naar de aangepaste lijst kijken en het dan verder bespreken hoe het verder gaat.

13. Sluiting

De voorzitter: Daarmee hebben wij, volgens mij, de agenda voor de commissie bestuur van 3 november volledig behandeld en zijn wij eerder klaar dan gepland. Dank u wel, allemaal, voor uw aanwezigheid, ook de mensen die thuis hebben meegekeken, en dan zien we elkaar op 1 december. Nou ja, we zien elkaar eerst volgende week 7 november en 10 november voor de behandeling van de begroting. Dus we zien elkaar dan. Dank u wel.

Ter kennisname meegezonden stukken

1 Actieve informatieplicht

1.1 Resultaat 2021 deelnemingen

1.2 Wijzigingen in Wet gemeenschappelijke regelingen

1.3 Ophoging subsidieplafond subsidieregeling Groene Daken Haarlem 2022

2 Beantwoorde raadsragen

2.1 Tussenbericht vragen D66 ex artikel 32 inzake verlening vergunningen

2.2 Tussenbericht artikel 32 vragen VVD nav inspreken over bebording bebouwde kom

3 Brieven van het College van BenW

3.1 Brief burgemeester d.d. 12 oktober m.b.t. Opvang Oekraïense vluchtelingen op MS Aurora